

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
DR. STAUBER JÁNOS

ARAD. ANUL 54. No. 242.
1939. október 24., kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă de editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 1071. 1938. Trb. Arad.

Róma élesen az ankarai hármass egyezmény ellen foglal állást

„Porhintés az a beállítás, mintha a német-szovjet szerződés miatt Róma és Berlin viszonya elhidegült volna” — Mussolini lapjának figyelmeztetése Románia felé az angol biztosítékokról — Ciano gróf és Mackensen német nagykövet találkozásának eredménye az olasz állásfoglalás

Róma nem gondol a Berlinnel való szakításra

Róma. A déli olasz sajtó meglepő fordulatot sejtet az olasz köröknek az ankarai szerződés iránti magatartásából. Mussolini miniszterelnök lapja, a *Popolo d'Italia* a következőket írja:

„Olaszország nem gondol arra, hogy elvágja a kötelekeket amelyek Németországhoz fűzik.”
A lap ezután porhintésnek nevezi a Temosnek azt a beállítását, mintha ezek a kapcsolatok Németországnak a Szovjettel kötött megemlékezési szerződése miatt elszakadtak volna. A lap vezércikkében figyelmezteti Romániát az angol garancia veszélyére. Az olasz sajtó ezen fordulatát Ciano gróf és Mackensen német nagykövet legutóbbi megbeszélésére vezetik vissza.

Sven Hedin szerint Hitler német-angol együttműködést szeretne létrehozni

London. A *News Chronicle* stockholmi tudósító beszámolóját folytatott Sven Hedinnel, aki a napokban tért vissza Berlintől. Sven Hedin szerint Hitler igazi kívánsága a német-angol együttműködés lenne, amely megmentené Európát a háború borzalmaiból. A német kormány maga is várja a független lengyel állam létesítését, német védnökség alatt, de ezzel szemben Csehszlovákiát nem akarja függetleníteni. Hitler gyarmatokat is követel ugyan Németország számára, de nem ultimátumszerűen.

Göbbe's dr. rádió-interpellációja Winston Churchillhez

Berlin. (Rador.) Göbbels dr. propagandaügyi miniszter vasárnap este rádióbeszédében több kérdést intézett Winston Churchillhez, az angol admirális első lordjához. Pontos válaszokat követelt Churchilltől, aki — mondotta Göbbels — ezidőig a világ közvéleményének hírosága előtt áll. Menekülni akar a felelősség súlyától és azt Németországra akarja hárítani, miután előbb a sajtó és a rádió útján megrágalmazta. Most azonban épp úgy válaszolnia kell neki, mert egy német miniszter intézkedéseket hozza és hallgatásba burkolódzsa, úgy ez bűnösségét igazolná. Churchill ennek a háborúnak főigazgatója volt és a tények is őt vádolják. Ez az ember egész Európára veszedelmes, de a következmények elől nem menekülhet meg.

5 kérdés, amelyre Berlin választ vár

Churchill ur azt hitte, hogy az Athenia megtorpedozása háboruba fogja sodorni Amerikát, miként az 1917-ben történt — folytatta Göbbels. — de nekünk szavahihető tanunk van egy amerikai állampolgár, Anderson szeméjében, aki kétségtelenül beigazolta, hogy az Athenia elsüllyesztését három angol torpedóüző hajó tüzelése okozta. Éppen ezért jogunk van választ kérni az alábbi kérdésekre:

1. Hogyan állíthatja Churchill ur első nyilatkozatában, hogy német torpedó süllyesztette el az Atheniát, akkor amikor, mint az admirális első lordjának tudnia kellett, hogy azt három angol hadihajó tette?

2. Hogyan állíthatja az egész világ előtt, hogy a hajó megtorpedozása után még 14

óránál a víz felszínén volt, amikor egy angol hadihajó, a *Royal Oak* a torpedótalálat után már néhány perccel elsüllyedt?

3. Miért nem hozta a világ tudomására, hogy három angol hadihajó lőtt az Atheniára, mikor tudnivaló, hogy ez a legjobb bizonyítéka az Athenia elsüllyesztésének szerzője megállapításának?

Hol találta azokat a gyanús tanukat, akik az angol rádióban azt állították, aminek ellenkezője: Anderson eskü alatt vallotta?

5. Miért hallgat Ön most, amikor az Athenia elsüllyesztése után annyit beszélt? Ugy lát-szik megrémült a következményektől, mert tudja, hogy nem német tengeraltató süllyesztette el az Atheniát. Ez azonban nem elég. A világ ismerni akarja a bűnöst és Önnek nem marad egyéb tennivalója, mint beismerni, hogy az Athenia elsüllyesztése az Ön lelkiismeretét terheli. Ne képzelje azt, hogy mi megelégszünk azzal a válasszal, amelyet legutóbb is adott egy angol sajtóügynökségnek és amelyben leszögezte, hogy az admirális ilyen kérdésekre a jövőben nem fog válaszolni.

A német propagandaügyi miniszter beszédének angol és amerikai sajtó-visszhangja

London. (Rador.) Az angol lapok Göbbelsnek Churchill elleni támadásával foglalkozva ilyen címekkel ellátott cikkekben válaszolnak: „Egy szakértő valótlanságai”, „Elkésett támadások”, „Beteges támadások”. A *Daily Mail* hozzáteszi még, hogy Churchill előlva Göbbels dr. beszédét azt nézi, hogy tulszo-

san propaganda jellegű és fantasztikus állításokat tartalmaz, úgy hogy arra nem szükséges választ adni.

Newyork. (Rador.) Göbbels beszédével kapcsolatban a *Newyork Herald Tribune* azt írja, hogy ez a beszéd ismét igazolja, miszerint a német nemzeti szocialisták képtelenek arra, hogy megértsék a Németországon kívül élő népek felfogását. Az Egyesült-Államok lakossága, miként azt maga Göbbels is állította, nem veszítette el józan ítélőképességét, de az ilyen információk nem érdekelnek bennünket, illetve csak azokat, akik nemzeti-szocialista lélektan-nal vannak átitatva.

Hadjelentések

Berlin. A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő:

— Nyugaton csekély tüzéségi és felderítő tevékenységen kívül nem voltak harci események Október 21-én déli 12 óra 45 perckor egy hárommotoros angol repülőgép keletről nyugati irányban szállva Aachen környéke felett elrepülve, áthaladt a belga határon.

London. Hétfő délelőtt Skócia déli és délnyugati partjai mentén és a Firth of Forth öbölben légiriadó volt. Ugyancsak londoni jelentés közli azt is, hogy Skócia délkeleti partjain hétfőn több légiriadójelzést adtak le.

Angliában is bevezették az élelmiszerek adagolását

Berlin. A lapok jelentik, hogy Angliában november 12-től megkezdik az élelmiszerek adagolását. Eredetileg az volt a terv, hogy erre csak 1940. január elsején kerül sor, de az élelmiszerekben mutatkozó hiány szükségessé tette ennek előbbi elrendelését. György angol király ezzel kapcsolatban elrendelte, hogy a királyi kastély kertjeinek meg nem művelt részein föveléket és veteményeket termeljenek az udvar számára és a felesleget pedig adják a kórházaknak.

Angol jelentés a német repülőek egy különös üzenetéről

London. (Rador.) Tegnap egy német repülőgép az Ark Royal kikötőhely közelében egy kis hordót dobott le, melyben a következő tartalmu cédula volt az angol haditengre szűmára: „Saináljuk, hogy az Ark Royal üdvében tévedtünk és ezt a tévedést a német hatóságok tudomására is hoztuk.”

Konfliktus az indiai kongresszus párt és az angol kormány között

London. Az indiai kongresszusi párt utasította a kormányban résztvevő minisztereket, hogy mondjanak le tárcájukról. Várható egyúttal a mohamedán miniszterek lemondása is. A kongresszusi párt eme elhatározását az angol „Fehér Könyv” váltotta ki, amelyben a kormány megtagadta annak elismerését, hogy a kongresszusi párt egész Indiát képviseli.

Elindult a harctérre a 160 fős „cseh hadsereg”

London. (Dunaposta). A világsajtó megemlékezik arról, hogy a cseh hadsereg elindult a harctérre. A cseh hadsereg a párisi Palais Royal kertjében sorakozott fel. A hadbavonulókat itt Os-sucky volt csehszlovák követ bucsuztatta. A *Daily Telegraph* szerint a csapatok létszáma a tisztekkel együtt 160 főre tehető.

Párisból jelentik: A Stefani hírszolgálati ügynökség közlése szerint Lukasevics, Lengyelország párisi nagykövete elhatározta, hogy lemond állásáról és belép a lengyel hadseregbe, amelyet a francia-német frontra küldenek. A francia főva-

Sportvonat Budapestre

Utlevél nélkül, csak személyazonosság igazolvánnyal

Aradról indul november 8-án, Budapestre visszaindul november 14-én.

Az utazás ára 1.800 le

Személyenként, oda-vissza, számozott 3. osztályú vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető. Belátkozási határidő november 1.

Jelentkezés:

ROMANIA menetjegytudósban, SANDOR könyvkereskedésben
(EUROPA) szemben a megyei prefektúrával.

rosban a volt lengyel külügyminisztériumnak körülbelül 70 tisztviselője tartózkodik, akiknek tudomására hozta az új lengyel kormány, hogy csak abban az esetben válhatnak újabb diplomáciai küldetésre, ha előbb a nyugati fronton harcolnak. (Rador.)

A lengyel kormány nem mond le a Szovjet által birtokolt területekről

Páris. A francia fővárosban megalakult lengyel kormány külügyminisztere, Zalesky az újságíróknak kijelentette:

Visszacsatolják Szlovákiához a lengyelek által elvett szlovákoklakta területeket

Berlin. Hitler a kancellária palotájában fogadta Cermac berlini szlovák követet. A híradalmi vezér kijelentette, hogy Németország teljesíteni fogja a szlovák kormányzatnak azokat a területi és népi szempontokat képviselő óhaját, hogy a volt lengyel állam által 1920, 1921, és 1924-ban birtokbavett területeket ismét egyetértő Szlovákiával, E területek visszacsatolására Németország és Szlovákia állami szerződést létesít.

Pozsony. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Azoknál a hírekkel kapcsolatban amelyek szerint a lengyelek által annak idején elfoglalt szlovák területeket visszacsatolják, a

nem igaz, hogy Lengyelország lemondott a Szovjet által birtokbavett területekről.

Elmondotta még a külügyminiszter, hogy a lengyel kormány közölte a többi kormányokkal tiltakozását a lengyel területeknek a Szovjet által történt birtoklása miatt.

A vasárnap tartott népszavazás eredményét a lengyel kormány nem ismeri el

és a lengyel kormány biztos abban, hogy ezt a többi kormány sem fogja elismerni.

Hlinka-gárda és a szlovákok a következőket jelentette ki:

Hitler kancellár beigazolta a világ előtt ezzel a ténnyel is, hogy a legbecsületesebb módon gondolkodik. A kancellár beigazolta, hogy valóban védelmezője az igazságos etnikai elveknek. Szlovákia tudja, hogy a nyugaton folyó háború az ő háborúja is. Szlovákia magartatása sohasem fog megváltozni és továbbra is teljes hűséggel viseltetik a Hitler által megállapított új rend iránt.

Harmino tengeresz pusztult el egy aknára futott dán gőzösön

Kopenhágából jelentik: Az S. R. 701 jelű dán hajó áldozatainak száma 30. A dán hajó (továbbá) Falsterbo és Moen között aknára futott, eddig 29 holttestet halásztak ki a vízből. Egy dán vizirepülőgép, amely két és fél órával a segélyhajó megérkezése előtt a szerencsétlenség színhelyére érkezett, a hajó személyzetének öt tagját, akik néhány szál deszkába kapaszkodva tartották magukat a víz színe felett, megmentette. Ezek közül egy meghalt. (Rador.)

„A Szovjetnek nem érdeke Lettország bolsevizizálása, vagy tönkretétele...”

Riga. (Rador.) A kelet-európai egyensúly megváltozása módosította Lettország helyzetét is — jelentette ki Munters lett külügyminiszter rádióbeszédében. Lettország — folytatta beszédét —

visszautasíthatna volna az egyezmény újulását Oroszországgal.

de miután kölcsönösségen alapult a megvezetés, előfordulhatott volna, hogy visszautasítás esetén előbb vagy később nézeteltérések keletkeztek volna.

Munters hangsúlyozta, hogy a moszkvai tárgyalások során megállapítható, hogy a Szovjetnek nem áll érdekében Lettország bolsevizizálása, vagy tönkretétele.

Bihagya a tallini kikötőt a látogatóba érkezett szovjet-flotta

Tallinból jelentik: Az október 15-én Tallinban kikötött orosz flottaegység eltávozott a város kikötőjéből, utiránya ismeretlen. (Rador.)

(FOLYTATÁS AZ 5-İK OLDALON)

Daisy

Írta: VALENTINE PARSON

A nyarat Harwich-ben töltöttem el, nagybátyám vendégszerető házában. Reggelként kimentem a kikötőbe és az érkező és induló hajóknak gyönyörködtem. Gyermekkorom óta vonzott a tenger és még ma is mindig újra elfog a honvágy a tenger után és sajnálom, hogy szárazföldi pályán lettem belőlem. Nagybátyám révén bejáratos voltam a kis kikötőváros, legfelsőbb harminc családhoz, de legszívesebben Morton bácsi házához járogattam el, mert az öreg tengerész pipaszó mellett sok érdekes emléket mesélt el nekem. Legutóbbi könyvemben ebből az eredeti anyagból felhasználtam egyetmást.

Amint egy reggel a város eredeti szépségű főutcáján végigmentem, hirtelen élesembe látva autót fékezett le mellettem és Morton bácsi kiabált rám a rozoga masinájáról:

— Bob öcsém, gyere ide! Nagy szíveségre kérlek! A kilencórás londoni vonattal megérkezik Daisy unokahugom, de az utolsó percben halasztással ügyben a révhatárhoz hívták. Még pár perc idő van a vonat megérkezéséig... Végy taxit, repülj ki a pályaudvarra, méntsi ki Daisy előt és ültessd taxiba. Nem kell hazakisérned, csak mond be a söfförnek a lakásom címét. Stess, tiám!

Es már rá is kapcsolódott és eltűnt az autójával. Utána kiáltottam, de nem hallotta. Még azt sem mondta meg, hirtől ismerem meg Daisyt, akiről addig a percig azt se tudtam, hogy a világon van. De ezen már nem segíthettem, taxiba ugrottam és éppen akkor léptem ki a pályaudvar peronjára, amikor a londoni gyorsvonat begördült. Az utasok tömegében kétségbeesetten kutattam egy olyan fiatal nő után, akiről el tudtam képzelni, hogy Morton bácsi unokahuga, de a tolongásban egyre nagyobb pánik fogott el, hogy nem találkozikom a bájos ismeretlen és nem tudok a vén rosmár megbizásának eleget tenni. A megérkezés szokott képei játszódtak le a szemem előtt: csokoládó párok, szülők, akik a gyermekeiket, gyermekek, akik a szüleit fogadják, vigécek, tekintélyes képű vidéki kereskedők, matrózok, mind a kijárat felé igyekeztek.

Végül csak ketten maradtak a pernonon. Egy kedvesre, szép szőke leány és egy gránátosra

emlékeztető permetű óriás némbér, aki egy csomó kisebb-nagyobb utikosarát, táskáját, kalapdobozát igyekezett összeszedni. A szőke fiatal leány kis utiböröndjét maga mellé a földre állította és körülnézett. Nem lehetett kétséges, hogy keres valakit, akinek a fogadására kellett volna megjelennie.

Odaléptem, udvariasan köszöntem és megszólítottam:

— Daisy kisasszony?

A leány gyanakvó pillantást vetett rám és így szólt:

— És mi érdekli, ha az vagyok?

— Morton barátom, az ön nagybácsija, megkért, hogy jöjjenek ki helyette, mentsem ki, mert közben jött halaszthatatlan ügyek gátolják a megjelenésben és álljak rendelkezésére.

— Ugy... Morton bácsi? — felelte a leány mosolyogva.

— Ha nem kellemetlen a társaságom, rendelkezzen velem.

— Dehogy kellemetlen... Sőt nagyon kedves és figyelmes... Köszönöm...

A gránátospermetű óriás némbér mosolyogva hallgatta a beszélgetésünket és bátorító pillantást vetett rám, mintha azt mondta volna:

— En is voltam fiatal... Ne szalaszd el az alkalmat!

Hálásan visszamosolyogtam a megértő óriásnőnek és felkaptam Daisy kis utiböröndjét. Kifelé indultunk. A pályaudvarra szemben egy nagyon jó bár van. Amint megláttam, nagyszerű ötletem támadt:

— Drága Daisy — mondtam alázatossággal burkolt szemtelenséggel —, a nagybátyja azt mondta, hogy nem kell hazakisérnem, csak ültess taxiba. Ha már olyan szerencsés lehettem, hogy a nagybácsiját helyettesíthetem, fogadjon el a meghívásomat egy téára. Itt a bárban remek a tea és néhány percig elbeszélgethetünk.

Daisy nevetve egyezett bele a meghívásba. Egy óránál tovább tartott a „néhány perc”, mert a pincér az egyébként üres bárban elvonult valamire és nem zavart minket. Mondhatom, boldog... felejthetetlenül kedves óra volt...

Azután taxiba ültettem Daisyt, bemondtam a söfförnek Mortonék lakcímét és elbucsuztam a kedves, jókedvű leánytól:

— Este találkozunk Morton bácsinál!

Este nyolcra vacsorára voltam hivatalos, már

előző napi meghívás alapján, Morton bácsihoz. A felesége fogadott:

— Kipihente már Daisy az utazás fáradalmát? — kérdeztem.

Mortoné furcsán nézett rám és így felelt: — Daisy nem olyan törékeny baba, hogy az ilyen rövid utazás kifárasztaná. Különbözik minyárt behivom.

Beszólt a szomszéd szobába:

— Daisy, vendég van itt!

Boldog várakozással néztem az ajtó felé. Belepett Daisy... En pedig dermedt rémülettel álltam fel és ijedtemben alig tudtam egy-két szóval dadogva üdvözölni. Mert Daisy... a pályaudvaron látott gránátospermetű óriás némbér volt.

Az óriás nő mosolyogva nyújtotta a kezét és úgy megröppantotta az enyémet, hogy felszisszenedtem. Azután így szólt:

— Mindig melegséget érzek a szivemben, ha a fiataiságot látom, — mondta. Savószinű, kidülledt szeméből az eltűnt fiataiság utáni vágy sugárzott felém és így folytatta:

— Sejtettem, hogy magát küldték ki, de amikor hallottam, hogy azt a szőke, fiatal leányt, akivel Londonból idáig együtt utaztam, Daisy néven szólította meg és ő nem árulta el, hogy életében először hallja Morton bátyám nevét, azonnal sejtettem, hogy itt két fiatal szív talált egymásra. Nem akartam a bájosan induló kalandot megzavarni, annál kevésbé, mert a maga Daisyje a vonaton elmondta nekem, hogy a legközelebbi hajóval tovább utazik Hollandiába, ahonnan Jávába viszi egy ottani család nevelőnőnek. Nem akartam a kedves gyermek utolsó angol földön töltött órájának örömét megzavarni.

Ugy szégyeltem magam Mortonétól, aki rosszaló arccal hallgatta végig mindezt, hogy nem találtam megfelelő választ, csak bólingattam. Az óriás nő pedig megértő mosollyal így fejezte be lírai elfelfuttatását:

— Hígyje el, fiatalember, a legszebb az olyan boldogság, amelyik után nem következhet csalódás.

Elgondoltam, hogy miféle Góliát lehetett az a boldog férfi, aki ennek a kétmázsás anyagnak a költői lelkében ilyen nyomokat hagyott és örültem, amikor vacsora után Morton bácsi a kártyaasztalhoz ültetett le és megszabadultam a megértő lelkű óriás nő ijesztőn forró pillantásaiban rejülő fenyegetéstől.

Az Országos Magyar Iparosszervezet zászlóbontása Kolozsváron

Bánffy Miklós gróf, Szász Pál dr., Reinhart Gyula és Teleki Adám gróf felszólalásai az alakuló értekezleten — Az előkészítő-bizottság felhívása
November 26-án tartják az alakuló közgyűlést

Kolozsvárról jelentik: A Romániai Magyar Népközösség társadalom-szervező munkája tovább halad a megkezdett uton. Ennek során vasárnap a központi iroda helyiségében találkozott adtak egymásnak iparos társadalmunk vezető egyéniségei, hogy

megvessék a magánját az országos magyar iparos-szervezetnek.

Mindnyájan ismerjük kisiparosaink küzdelmes életét s azokat a nehézségeket, amelyekkel mindennapi életükben meg kell küzdeniök. A múltban — értékes és nemes elgondolás jelentkezett s az iparos tömegekben egyöntetűen élt a tudat, hogy csak a szervezett társadalom oldhatja meg a feladatok sokaságát. A mostoha viszonyok következtében azonban főleg a szervezkedés lehetőségeit nélkülözzük. A Népközösség megalakulásával alkalom adódott népünk beszerzésére s így súlyos bünt követtünk volna el, ha elmulasztjuk a kínálkozó alkalmat.

A Gazdasági Szakosztály keretein belül felállított ipari alosztály már a kezdet kezdetén munkához látott.

Erintkezést talált a széles iparos rétegekkel és a közös akarat megnyilvánulása folytán, az elmúlt nap folyamán a szervezetet megalkotó és előkészítő bizottság nagy horderejű ülést tartott.

Bánffy Miklós gróf és Szász Pál dr. beszédei

— Meghatva üdvözlöm az egybegyűlt erdélyi magyar iparosság képviselőit, akik ennek a nagy ügynek a megalapozására hívásunkra ma itten megjelentek. Nagy feladat az a munka, melynek megoldására vállalkozunk. Meg kell szervezzük ebben az országban magyar iparos társadalmunkat!

— E gyűlés arra hivatott, hogy körvonalait beszélje meg a szervezés nagy munkájának.

— A kormánnyal folytatott tárgyalásaink során

a lehetőségét leszögeztük annak, hogy a Magyar Népközösség keretein belül új szervezeteket létesíthessünk, melyek a Népközösség általános kereteiben el tudnak helyezkedni és önálló életet élhetnek.

— A céltörvényjavaslattal kapcsolatos legutóbbi bucaresti-i tárolás következtében lehetőség van arra, hogy az ezután meghozandó törvényben a ma fennálló iparos egyesületeknek, társulatoknak és szervezeteknek

logi önállósága és személyisége külön törvényes intézkedéssel nyerjen elismerést.

— Mikor ilyen irányban léptünk fel, már ebben is ki van fejezve az a gondolat, hogy az iparos szervezetek országos szövetsége megalakulhasson, ami nem jelenti a régi intézmények beolvasztását, hanem azt, hogy az önállóság teljes fenntartása mellett, egyetlen egy nagy szervezetbe tömörítsük iparos társadalmunkat. A meglévő egyesületeink önállóságát fenn kell tartani és iparoságunkat egyénenként is meg kell szervezni. Csak leszögezni óhajtom, hogy a feladat a meglévőket fenntartani, úgy ahogy vannak, lehetőleg ápolni és felújítani. Az ezután megalakítandó országos csoportot pedig olvanná tenni, melynek keretében az iparosságunk nagy érdekeit fenntarthatjuk.

Az elnöki üdvözlő szavak után Bánffy Miklós felkérte dr. Szász Pált, a Gazdasági Szakosztály elnökét, hogy jelölje meg azokat az alaptételeket, amelyek az iparos társadalom beszerzésénél útmutatóul szolgálnak.

Dr. Szász Pál először bejelentette, hogy a Népközösség ipari alosztályának intézményes tevékenysége szükségessé tette a megfelelő szakmunkaerők beállítását s e célból

a szervezet megalakulásáig titkárnak dr. Veress Endrét, az iparosügyek régi és képzett alapos ismerőjét nevezi ki.

Ezután a Gazdasági Szakosztály elnöke ráért az értekezlet céljára:

— Kétségtelen, hogy mi, nemzetkisebbségi sorsban élő magyarok lélekben ugyanazok vagyunk, voltunk és leszünk. Ezt minden becsülettel magyar embernek tudnia kell. Lélekben, felo-

A hívó szóra Erdély-, Bánát-, Körösvidék iparoságának vezetői teljes számban jelentek meg.

Az előkészítő bizottság ülésén megjelentek Bánffy Miklós, a Népközösség elnöke, dr. Szász Pál, a Gazdasági Szakosztály elnöke, Teleki Adám képviselő, az ipari alosztály központi vezetője, Szabó Béni, a Népközösség iparos ügyveinek vezetője a magyar parlamenti csoport iparos-érdekeket képviselő tagjai: dr. Bartha Ignác, dr. Soós István, Tompa Lajos, Péter János s Ludvig Gyula, Demeter Béla, a Gazdasági Szakosztály titkára, dr. Jancsó Albert, az iparos alosztálynak az ügyésze. A meghívott iparos vezető emberek közül érkezési sorrendben a következők neveit jegyeztük fel: Barabás András Zilah, Szémán József és Tompa Sándor Torda, Pintér István és Szabó Károly Nagyvárad, Bustva Béla és Barabás György Marosvásárhely, Demeter Ferenc, Vajda Ferenc és Adorján János Kolozsvár, Dánér Lajos Brassó, Szilágyi János Dés, Hosvay Árnád Bánfihyhad, Beke Ödön Beszterce, Reinhart Gyula, Zombori Gyula és Némegy Gábor Arad, Szénássy Ferenc Zilah, Csipkés János Nagyvened, Horváth Pál Kolozsvár, dr. Patzkó Elemér Nagyvárad, Molnár Károly Temesvár, Bartók Lajos Udvarhely.

Az értekezleten Bánffy Miklós, a Népközösség elnöke, megnyitó beszédében a következőket mondta:

gásban s ha kell önfeláldozásban is azok vagyunk, akik voltunk. Mindez nemes érzéseket, hatalmas erkölcsi erőt és alkotó készséget foglal magában. Ha visszagondolunk azonban két évtizedes történelmünkre, rá kell jöjjünk arra, hogy az elmúlt idők magyarjainak örök hálára kötelező nemes fáradósága és cselekedete nem nyerhetett egyöntetű kifejezést. Mondhatnám egyénenként megnyilatkozó áldozatok voltak, akiknek munkakészségét és akaratát nem lehetett megfelelően érvényesíteni. Most azonban új helyzet adódott, lehetőségeket teremtettünk meg és így

saját népünk iránti köteleesség bejelenteni, hogy együtt, egységes iparos képviselőket akarunk!

— Nem tudom hogyan vélekednek, — folytatta beszédét — de az én hitem szerint a kisebbségi helyzetben lelkileg megerősödünk, akaratban megacélozódunk, elgondolásaink és törekvéseink önzetlenebbé váltak. A korlátok leomlottak a magyarság egyes rétegei között, ma másképpen nézünk, másképpen ítélünk, mint a múltban.

— Mi tehát a feladat? Megítélésem szerint, csak a népi erők egyesítése a társadalomban lévő alkotó-erő életrehívása, csoportosítása és az építő közösségi szolgálathoz való beállítása lehet. Ez viszont erőfőrtmán kötelező parancsa valamennyi társadalmi rétegünknek.

Elmúlt az az idő, amikor azt képzeltük, hogy örökös, vakra felcsigázott és céltalan viták szolgálnak a különböző ügyeket.

— Ma más idők vannak és ezek más kötelezettségeket rónak ránk. Békés és becsületes munkával akarjuk problémáinkat megoldani, hogy ezáltal gyermekeink jövőjét biztosítsuk.

— Az elnök, bevezető szavaiban, példának hozta fel az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletet. Más a munkaterület, tehát nem lehet minden vonatkozásban hasonlatosságot keresni. Egy azonban tény, hogy a közösségi tudattól áthatott társadalom mindig tud eredményeket felmutatni. Még távol vagyunk attól, hogy azt mondhassem: A magyar gazdátársadalom beszerzését — mert; ahhoz idő, nagy türelem és lankadatlan munka szükséges.

Jól megborítva jókedvű!

ROTBART

séges. De állítom, hogy az előfeltételek megteremtésével kell és lehet dolgozni.

— A magunk részéről ezideig is arra törekedtünk, hogy az iparosság érdekei, melyek egyben az egész magyar társadalom érdekei, megfelelő védelmet nyerjenek. Amint azt az Elnök ur mondotta.

a céltörvényjavaslattal kapcsolatosan kötelező ígéretet kaptunk hogy a meglévő összes szakmai testületeinket, szervezeteket, úgylag elismerik és egyenkénti felsorolással biztosítják további működésüket vagyunk teljes megőrzésével.

A Gazdasági Szakosztály elnökének beszéde után Teleki Adám országgyűlési képviselő, az iparos ügyek központi vezetője számolt be a szervezés munkájáról.

Bevezető szavaiban utalt a magyar iparos társadalom helyzetére és az ebből származó feladatokra. A Népközösség kötelességéhez hiven — mondotta — elhatározta, hogy a széteső magyar iparos társadalmat egybefogja. Első feladatának a következőket tűzte ki:

1. Országos Magyar Iparos Szervezet megalakítása.

2. Az iparos társadalom helyzetének pontos felmérése és számbavétele.

3. A magyar iparos társadalom munkaterületén és fejlődés-vonalán jelentkező akadályok elhárítása.

4. A magyar új iparos-nemzedék megfelelő nemzeti és szakszerűségben való nevelése.

5. A magyar kisipari fejlődés anyagi előfeltételeinek megteremtése.

A továbbiak során Teleki Adám ezeket mondotta:

— A fenti elgondolások ismertetése iparos-körünkben erős visszhangra talált. Szervező-utjaink során Marosvásárhelyt, Szászrégent, Gyergyószentmiklóst, Csikszerezdát, Sepsiszentgyörgyöt, Székelyudvarhelyt, Brassót, Segesvárt, Medgyest, Székelykeresztur, Dicsőszentmártont, Tövist, Tordát, Dés, Besztercét, Nagybányát, Szatmárt, Nagyváradot, Erőmhályfalvát, Zilahot, Szilágyvsomlyót, Nagyszalontát, Aradot, Temesvárt, Dévát, Zalatnát és még számtalan várost és községet látogattunk meg. Mindenütt egyöntetűen nyilvánult meg az óhaj, hogy az iparos-szervezet megalkotása ne szenvedjen késedelmet.

Majd ismertette az Iparos Alosztály tevékenységének fontosabb mozzanatait. Mint pl. az iparos-szervezetek számbavétele, jogsérelmek terén tett közbelépések, a tanonciskolák és otthonok felállítására ügyében történt eljárások, a céltörvényjavaslat, az elvesztett iparos-vagyonok visszaadásának ügye stb. Ebben a munkában dr. Jancsó Albert ügyvéd, mint az alosztály ügyésze és dr. Veress Endre nyújtottak értékes segítséget.

— Szent meggyőződésünk, — fejezte be Teleki Adám beszámolóját — hogy Bánffy Miklós és Szász Pál vezetése alatt a magyar iparos társadalom módot talál érdekeinek védelmére, képviselőit és elgondolásainak megvalósítására.

Reinhart Gyula felszólalása

Az elnökség megnyilatkozásaira több rendkívül nagyjelentőségű válasz hangzott el. Elsőnek Reinhart Gyula, a magyar iparostársadalom nesztora szólalt fel:

— Mindenek előtt hálás köszönetemet fejezem ki a Népközösség elnökségének, hogy megadták a lehetőségét iparostársadalmunk beszerzésének. Hogy a szervezkedés jó legyen — folytatta —, eredményeket is tudunk elérni, hogy erős legyen, az attól függ, hogy mi-

URANIA, Telefon: 12-32.

5, 7.15 és 9.30 órakor.

Két utolsó nap!

Folytatódik a nagy siker!!!

„Diadalmas ifjuság“

A szovjet-orsz birodalom 11 ázsiai köztársasága fiatalágának gyönyörű teljesítménye.

3-kor mérsékelt helyárak.

iven áldozatokat tudunk hozni, mennyit tudunk adni, mit és mennyit akarunk csinálni.

Részletesen ismertette az eddigi szervezkedési kísérleteket s többek között ezeket mondta:

— A Magyar Népközösség megalakítása megengedhetővé teszi most, hogy működünk, dolgozzunk, valamint azt is, hogy ezt az országos szervezetünket létre is hozzuk. Ezért kell teljesen a Népközösségre támaszkodnunk országos iparosszervezetünkkel. Egy másik része a szervezkedésnek az, hogy az erős központi szervezetet kell létesíteni, amely irányítani tud és amely a Népközösség segítségével a sérelmeket orvosolni tudja. Jelen esetben három dolgról lehet szó: gazdasági, társadalmi és kulturális szervezkedésről.

— Nem tagadható, hogy a magyar iparosok utja lefelé megy, elgyengül, elveszti kedvét és kilátásai csökkennek. Elsősorban fel kell bírni, életet kell adni neki: így meg fog maradni. Ha ezt a szellemet betudjuk vinni a magyar

iparosok közé, hiszem és vallom, hogy ezáltal a magyar iparosság új életre kel.

— Végül azt indítványozom, hogy a központ éppen ezért Kolozsvárt legyen felállítva. Hiszen feltétlenül összeköttetésben kell állnia a Népközösséggel. Ha nem áll mellette a Népközösség, amely most már erős és hatalmas nagy segítség, akkor nem fogjuk tudni céljainkat elérni.

Szabó Károly, Nagyvárad megkapó szavakkal jelentette be, hogy fenntartás nélkül csatlakoznak a megalakítandó szervezethez, amely hivatva van az iparostársadalom életkérdéseinek megoldását elősegíteni.

Bustya Béla Marosvásárhely és Demeter Ferenc Kolozsvár felszólalásai után a Népközösség elnöke megállapította, hogy a magyar iparosság jelenlévő képviselői elkötelezést látnak sajátos kérdéseik intézményes megoldása iránt és felkérte Teleki Adámot, hogy tegye meg az előkészítő bizottság javaslatát.

Teleki Adám általános érdeklődés közepette a következő, a magyar iparos társadalomhoz intézett felhívást olvasta fel:

Felhívás a szervezkedésre!

Magyar Iparosok!

— A romániai magyarság közművelődési, gazdasági és szociális érdekeinek szolgálatára engedélyezett Romániai Magyar Népközösség megalakulása lehetővé teszi, hogy iparostársadalmunk országos magyar iparosszervezetbe tömörülhessen.

— Alulírottak felismerve és átértékelve az országos életképesítő fontosságát, hat havi előkészítő és szervező munka után, 1939. október 22-én Kolozsvárt megtartott országos előkészítő bizottsági ülésünkön egyhangúlag kimondtuk az Országos Magyar Iparosszervezet megalakításának szükségességét. Az alakuló gyűlés határidejét

1939. november 26. napjára tűztük ki.

IPAROSOK!

— A nemzeti életnek meg vannak az erkölcsi törvényei és ezek azt parancsolják, hogy mi, romániai magyar iparosok se maradjunk ki az építő közösségi munkából. Erkölcsi kötelessége tehát minden magyar iparos testvérünknek, hogy belépjen a megalakítandó érdekvédelmi szervezetünkbe, az Országos Magyar Iparosszervezetbe és annak keretei között kifejtendő közösségi munkájával elősegítse szakmai, kulturális, gazdasági és szociális problémáink megoldását.

— Hiszünk és hirdetjük hogy az Országos Magyar Iparosszervezet megteremtése által oly árutudatos, egységes megmozdulásunk veszi kezdetét, amely méltó lesz a magyar iparostársadalom évszázados hagyományaihoz.

Kolozsvár, 1939. október 22-ik napján.

BÁNYFY Miklós, a Romániai Magyar Népközösség elnöke, dr. SZÁSZ Pál, a Népközösség Gazdasági Szakszervezetének elnöke, TELEKI Adám iparos képviselő SZABÓ Béni Frassó, dr. BARTHA Ignác iparosképviseelő, CSIPKÉS József Nagynyed, PÉTER János iparosképviseelő, SZEMÁN József Torda, TOMPA Sándor Torda, ILOSVAY Árnád Bánffyvárad, dr. JANCsó Albert Kolozsvár, MOLNÁR Károly Nagyvárad, HORVÁTH Pál Kolozsvár, ZOMBORY Gyula Arad, SZÜCS Kálmán Szatmár, REINHART Gyula Arad, TOMPA Lajos iparosképviseelő, DEMETER Ferenc Kolozsvár, BARTÓK József Székelyudvarhely, VAJDA Ferenc Kolozsvár, NEMEDY Gábor Arad, BEKE Ödön Beszterce, dr. VERESS Endre Kolozsvár, LUDVIG Gyula Iparos-képviseelő Nagyszeben, BUSTYA Béla Marosvásárhely, dr. SOÓS István iparos-képviseelő, PINTÉR István Nagyvárad, SZILÁGYI Ferenc Dés, BARABÁS András Zilah, SZABÓ Károly Nagyvárad, SZÉNÁSY Ferenc Zilah, KONDOR Gedeon Szatmár.

Az előkészítő-bizottság ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy az általa kibocsátott felhívásra a magyar iparostársadalom megérti az idők szavát s egységes felsorakozásával a kitűzött időpontban megalakítja országos szervezetét.

Dr. Jancsó Albert az alapszabály-tervezetet ismertette. Az előkészítő értekezlet az alapszabály megalkotására dr. Bartha Ignác, Szabó Béni, dr. Soós István, Bustya Béla, dr. Jancsó Albert, Tompa Sándor, Teleki Adám, Reinhart Gyula, Pintér István és Horváth Pál részvételével bizottságot küldött ki.

Szász Pál dr. ünneplése

Dr. Bartha Ignác, országgyűlési képviselő az alapszabály-tervezethez szolt hozzá. Majd a következő nagyhordereit bejelentést tette:

„Öfelsége, a király a legfőbb gazdasági tanácsba kinevezte dr. Szász Pált, mint az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnökét. (A jelenlévők hosszas éljenzésben törték ki). Örömmel vettük ezt a kinevezést tudomásul és kérjük, hogy az ország legmagasabb gazdasági fórumán legyen szószólója az iparosság ügyeinek is.”

Az alapszabály vitáiához Ilosvay Árnád és még többen szoltak hozzá. Utoljára Szabó Béni emelkedett szólásra.

— Szándékosan hagytam felszólalásomat utoljára, hogy röviden és egyetemlegesen tudjak hozzászólni. Kündülök abból, hogy ahhoz, hogy mi valamit tökéletesen és jól csináljunk, magunkévá kell tennünk azt a területet, amelynek keretében fel tudunk valamit építeni. Nekünk elsősorban, — és most az iparos-társadalomhoz szólok mely az itt élő magyarság egyik legnagyobb erősségét képezi s melynek megfelelő beleszólása van a dolgozó intézésébe, ugy felfelé, mint lefelé — hogy miután a Népközösség létesítését kimondtuk és egy erős központi szervezetre támaszkodhatunk,

szükséges, hogy mindnyájan beletartozzunk a Népközösségbe.

— Ahhoz viszont, hogy bármely téren eredményt érhesünk el, szükséges, hogy az utolsó emberig beleillesszünk a Népközösség keretébe. Én nem akarok propagandát csinálni és nem kértek fel arra, hogy így beszéljek. Hogy ha 20 év múlva megkaptunk egy ilyen logot s ha azt nem használjuk fel, olyan bünt követnénk el, amelyért méltán vonhatnának bennünket felelősségre. Nekünk nem szabad hibát, vagy személyes kérdéseket vizsgálni, hanem magát az ügyet kell nézni, ezt kell kiépíteni: a Népközösséget minden rendelkezésünkre álló eszközzel!

Szabó Béni a mindvégig nagy figyelemmel hallgatott beszédét így fejezte be:

— Eljön majd az idő, amikor a következő nemzedék számonkéri tőlünk, hogy mit végeztünk azokban az időkben, amikor sorsuk a mi kezünkbe volt letéve. Olyan elhatározó lépéseket kell tennünk, melyeket, ha ma elmulasztunk, soha sem lehet jóvátenni.

Bánffy Miklós elnök megköszönte Szabó Béni meleg szavait, amellyel a Népközösség munkájának fontosságát érekeztette.

Országos magyar ipari szaklapot!

Dr. Veress Endre, az Iparosok Szakszervezetének titkára javaslatot terjesztett elő, hogy az értekezlet mondja ki egy ipari szaklap kiadásának szükségességét, amely a megalakítandó szervezet hivatalos szócsöve volna. A bizottság felkérte Teleki Adám képviselőt, hogy az e téren már megtett lépésekről a következő gyűlésen számoljon be.

AKI FIATALNAK AKAR LÁTSZANI

Egy meglepő felefedezés
MEGSZÜNTEI A RÁNCOKAT.

50 ESZIENDÓS
ASSZONYOK
35 ÉVESEKNEK
LÁTSZHATNAK

Új és értékes bőrsejt-kivonat, amely ugyanolyan alapanyagokat tartalmaz, mint a fiatal egészséges lányok bőre! A bécsi egyetem egyik híres doktora fedezte fel és gondosan kiválogatott fiatal állatok bőréből vonja ki. A neve: Biocel — és ezt tartalmazza a rózsaszínű Tokalon-krém bőrtápszer. Használja ezt a krémet minden este lefekvés előtt arcára és az éjszaka minden perce segít arcának

Proóbálja ki a következő módszert!

megszépítésében; mert a krém nagyértékű anyagai mind jobban és jobban behatolnak a bőrébe. Minden reggel fehérebb, üdebb, bárosabb, fiatalabb arcával fog felébredni. Nappal használjon fehér (zsírtalan) Tokalon krémet. Ezzel az egyszerű kezeléssel minden nő tíz évvel megfiatalodhatik és olyan csodálatosan szép arcával tényleg szert, amelyért bármely fiatal lány megirigyelheti. A kedvező eredményt a hírneves párisi Tokalon krém bőrtápszerrel garantáljuk, ellenkező esetben visszafizetjük a pénzt. Most tubusban is kapható Lej 45.-től.

November elsején kezdődik a Romániában élő idegenek helyzetének felülvizsgálása

Rendelet jelent meg Marinescu köztudományi és Ralea munkaügyi miniszterek aláírásával

Bucurestiből jelentik: Marinescu tábornok köztudományi és Ralea munkaügyi miniszter aláírásával rendelet jelent meg, amely az országban élő idegen állampolgárok helyzetének szökös évi felülvizsgálásáról intézkedik. A felülvizgálatra, amely november elsején kezdődik, jelentkezniük kell mindazoknak az idegeneknek, akiknek tartózkodási engedélye 1939. december 31-ikén jár le, továbbá azoknak, akik a revízió során elvesztették állampolgárságukat, illetve akik nem tudják bizonyítani román állampolgárságukat s valamely idegen állam által kiadott érvényes utlevéllel sem rendelkeznek. A rendelet ezután külön intézkedik azokról az idegen alattvalókról, akik alkalmazottak, vagy önálló foglalkozást üznek s előírja, hogy milyen bizonylatokat kell bemutatniuk. A kérvényhez a bizonylatokon kívül csatolni kell az illetékek befizetéséről szóló nyugtát is. Azoknak az idegen alattvalóknak, akik román nővel léptek házasságra, igazolniuk kell, hogy a házasságot nem bontották fel és együtt élnek. A lengyel, magyar, német és volt osztrák állampolgároknak be kell csatolniuk ezenkívül egy vallásukat igazoló hivatalos bizonylatot is. A kérvényt és az előírt okmányokat benyújtásának végső határideje 1939. október 31.

CORSO jegyelővét

Telefon: 20-65.

Ma díszbemutató!

5, 7.15 és 9.15 órákor.

Egy film tele élettől, a néző együtt szeret, szenved, sir és remél

ELISABETH BERGNER-el

az „Ellopott élet” című filmben

mely film BERGNER-nek évek óta egyetlen filmje és mely film teljes jövedelmét az emigránsoknak adta.

ROMANTIKA

Irtta: Márai Sándor

A londoni Times írta a minap "Földalatti romantika" című vezércikkében: "A légtalonnak van egy tisztán romantikus oldala is. Semmiben nincs annyi romantika, mint egy földalatti áregyben."

A mondatot tegyük el emlékébe. Hozzám különös erővel szól, mert mindig szerettem a romantikát. Az érzés, hogy romantikus világban születtem, átkísért az életem. Mert mi a romantika? A nagy angol lap megmondja: "A föld felett minden elhagyatott, de valahonnan halk és titokzatos hangokat lehet hallani, s odalent, a lapos, unalmas mező alatt hűvös és titokzatos élet rejtezik. Nemcsak gyermekek kiáltoznak egymásnak rejtekhelyeikről, hanem komoly felnőttek is gyönyörűséges rémülettel tapogatóznak a sötét falak mentén, kezükben lámpájukat tartva. A titkosság, a homály és rejtett élet szerete mélyen gyökerezik az emberi kebelben." És így tovább. Ezek a sorok a világ egyik legkomolyabb lapjában jelentek meg, s nem valamilyen ködös tárcában, hanem a vezércikkben.

Eppen ezért fontoljuk meg e sorokat, mert nyilvánvaló, hogy a romantika egészen új értelmezésével állunk szemben. Mi volt a romantika még nem is olyan régen? Élni a föld felett és hinni abban, hogy a világ a valóságnál szebb, érdekesebb, fehérebb, emberibb, igen, regényesebb. A romantikus mindig hit abban, hogy a lapos és unalmas valóság alatt "bűvös és titokzatos élet" rejtezik. Ezt az életet, melyet eltakar a köznapok valósága, a romantikus ember kereste a könyvekben és az utazás, az emberi találkozások nemes kalandjában, kereste a magányban és az ábrándban, kereste a hétköznapi szép pillanataiban, kereste a szerelemben és a versekben, kereste a céltalan és hősies vállalkozásokban. A nagy romantikus vállalkozások egyetlen értelme a magatartás szépsége, melylyel az ember a világ felé fordul. A "bűvös és titokzatos élet" vágya — milyen költői és pontos az angol vezércikknek ez a meghatározása! — milyen élt a korszak embereinek lelkében is. Hittük benne, hogy gépi kultúra sem tudja megölni a romantikát, hittünk benne, hogy a repülés, a rádió, a távolbalátás korszakában is fontosabb az embereknek az ábránd, mellyel az élet kalandjának nagy élményét átéljük, hittünk benne, hogy a gép nem tudja kiölni az emberi lélekből a fölösleges, a fénylő érzések nemes igényeit. Igen, az élet bűvös és titokzatos volt, a világháború után különös erővel szólt az emberekhez a romantika, az angol, a német, a francia irodalom szimpadán egymásután léptek fel az új romantikusok, akik a valóság és álom között keresték az ember helyét az életben. Talán, mert a háborús valóság élménye oly erős volt, mint semilyen élmény azelőtt, menekültek az emberek a romantikába. Mert az igazi romantika nem Tabán és kintorna, nem tavaszi séta a hölgygel és ah! és eskü és kéz a szíven — az igazi romantika nem más, mint megnevesedett életérzés. Ebben mindig hittem.

Ezért lep meg kissé, első olvasására, az angol lapnak az a megállapítása, hogy "semmiben nincs annyi romantika, mint egy földalatti áregyben."

Ez a szempont egészen új és iparkodom megérteni. A földalatti üregre, mint a romantikus vágyaimok egyik lehetőségére én, a megrögzött romantikus, őszintén szólva soha nem gondoltam. Romantikus színhely volt a tenger, a naplemente pillanatában, egy nagyvárosi utca alkonyatkor, az eső nedves selymeibe göngyölt emberekkel, romantikus volt a napfelkelte Egyiptomban és a hold az Arany Szarv kikötője felett. Mindezt láttam, megéltém, s hálás vagyok a sorsnak, hogy megajándékozott ez élményekkel. De a gödör, mint romantikus csábhely, új lehetőségeket tár fel az emberiség előtt. A légtalonnak szükséges és félelmesen gyakorlati célzatu velejárója a háborúnak; csak azt nem tudtuk eddig, hogy a riadók pillanatában "komoly felnőttek" is gyönyörűséges rémülettel tapogatóznak a sötét falak mentén, kezükben lámpájukat tartva. Milyen lehet ez a "gyönyörűséges rémület", mint a kortárs alapérzése, az új romantika egyik feltétele? ... Mert ha igaz, hogy "a titkosság, a homály és a rejtett élet szerete mélyen gyökerezik az emberi kebelben", akkor, a jelek szerint, Európa valóban új romantikus korszak kezdeti idejéjé éli.

Még egy kis idő s az európai romantikus lemaszhat ábrándjai kedvenc színhelyére, a gödörbe — lemaszhat gyakran és sűrűn, lámpással kezében, vagy anélkül, s átadhatja magát nap mint nap a gyönyörűséges rémület irodalmi élményeinek. Ezekkel a mondatokkal, — melyek végül is nem akarnak mást, mint megmagyarázni az angoloknak egy számukra eddig kevésbé ismert életforma, a földalatti üreg életformájának előnyeit, s kedvet csinálni a légtalonnak minden romantikán túl is

komor es hosszadalmas időöltésehez, — ezekkel a mondatokkal nem árt szembenézni, mert költőien és virágyelven mondanak el valamit, ami kevésbé költőien és virágosan úgy hangzik, hogy Európa civilizált népei "a titkosság, a homály és a rejtett élet" szeretének jegyében hagyják el a kultura fellegvárát és rendezkedjenek be az alvilágra és a gödör-életre. Mint hivatásos romantikust, kissé meghökken ez a fordulat. Maeterlinck, a romantikus szimbolista, nem így képzelte. Az ember, még a romantikus is, mindig tanul.

A föld felett, a Times szerint, kezd lapos és unalmas lenni minden. De a föld alatt kezdődik valami. Milyen lesz ez az élet? Csakugyan "bűvös és titokzatos"? ... Fel kell készülnünk az új romantikára, amely merőben ellentéte lesz a réginek. Én nem szeretem a titkosságot, a homályt és a rejtett életet; a világosságot szeretem, a nagy ténnyt, az élet sugárzó csodáját, amelyből előlép és szárnyalni kezd az egék felé a Kék Madár. Erről szó sem lehet többé. Mert a Times, mely józan

lap, s nem kedveli a misztikát, szembenéz a tényekkel. Hol rejtőzik a tények szerint, a jövőben a Kék Madár és hol nő a Kék Virág? ... A Times felel a kérdésre: a gödörben.

(FOLYTATÁS A 2-IK OLDALRÓL)

Holnap éjszakára várnak döntést az újra megindult szovjet—finn tárgyalásokban

Moszkva. A finn küldöttség hétfőn reggel érkezett meg Moszkvába, ahol az október 14-ike óta szünetelő finn—orsz tárgyalásokat a délután folyamán folytatták.

Paaskivi stockholmi finn követ vezetésével a finn tárgyalóbizottság hétfő délután 6 órakor a Kremlbe ment, ahol megkezdődtek a tárgyalások az orosz részről delegált bizottsággal.

Helsinkiből Londonba érkezett jelentések szerint a finn—orsz tárgyalásokban holnapra virradó éjszaka várják a döntést. Hír szerint Stalin és Molotov a finn bizottsággal megérkezésük után tudatták, hogy a gyors megoldás érdekében azonnal meg kell kezdeni újból a tárgyalásokat.

A finn bizottság Helsinkiből való elutazása előtt még egyszer tárgyalt az Egyesült Államok helsinkij követével, aki a bizottság tagjainak elutazásánál szintén megjelent. Angol po-

litikai körökben különben nagy érdeklődéssel fogadták azt a hírt, hogy

Finnország újból megkezdte az Aaland szigetek katonai megerősítését.

Ebből arra következtetnek, hogy az Aaland szigetek ügye nem lesz olyan fontos pontja a moszkvai tárgyalásnak, mint eddig volt.

A finnek menekülése Svédország felé tovább tart. Katonai körök véleménye szerint, ha nem jönne létre a békés megegyezés és ha a szovjetcsapatok támadása mégis megtörténik, úgy stratégiaiag nagyon nehéz dolguk lesz, mert a határmenti finn terepen való átvonulás nagy nehézségekkel járhat. Moszkvai hírek szerint az oroszok csodálkoznak a finn katonai előkészületeken. A Kremlben ugyanis azt mondják, hogy a Szovjet-Ösztinte barátságban akar élni a finnekkel.

Sztalin és Molotov tárgyal a finn bizottsággal

Moszkva. A finn tárgyalóbizottság hétfőn délután 6 órától 8 óráig folytatott tárgyalásokat a Kremlben, este fél 11 órakor pedig újabb megbeszélések kezdődtek. Finn részről csak Paaskivi főmegbízott és Tanner pénzügyminiszter vesznek részt a tanácskozásokon, amelyen Szovjetországot Stalin és Molotov képviselik.

Stockholm. (Havas.) Azokat a véleményeket, amelyek szerint a Szovjet kölcsönös se-

gélynyújtási megegyezést ajánlott volna Finnországnak, jólétesült körökben cáfolják.

Stockholmból jelentik: Stockholmban letartóztattak három orosz nemzetiségű férfit, akik fényképfelvételeket készítettek. Az őrizetbevételek ki-jelentették, hogy turisták, azonban a rendőrség több svéd kikötőről készült fénykép-felvételek miatt náluk. (Rador.)

Kiosseivanoff eddigi miniszterelnök kapott megbízást a bolgár kormány megalakítására

Szófia. Boris bolgár király hétfőn délután kihallgatáson fogadta Kiosseivanoff volt miniszterelnököt és megbizta az új kormány megalakításával.

Szófiából jelentik: Hétfőn este Kiosseivanoff megalakította az új bolgár kormányt, amelyben a miniszterelnök a külügyi tárcát is vállalta. Az új kormányban Nedieff a belügyminiszter, Boiloff a pénzügyminiszter, Daskaloff pedig a hadügyminiszter. Az újonnan megalakult bolgár kabinetnek négy új tagja van.

Teljes az egyetértés a szerbek és horvátok között

Belgrád. A jugoszláv népjóléti miniszter, aki az új független demokrata párt elnöke, nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. Hangsúlyozta, hogy nem is olyan régen

súlyos harcokat kellett vívniuk a horvát és a szerb parasztpártiaknak létevédekik megvédéséért.

ma azonban a demokrata parasztpárt erősebb, mint valaha. A horvát bánóság területén teljes az egyetértés a horvátok és szerbek között és

az együttműködés és egymásrataltság megszüntette a régebbi torzalkodásokat.

Magyar-szlovák tárgyalások kezdődnek

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a magyar kormány hozzájárult a szlovák kormány javaslatához, melynek értelmében részben a régebbi megállapodás végrehajtási módokai tárgyában, részben pedig a két államot érdeklő egyéb kérdésekben tárgyalások induljanak a két kormány között. Ezek a tárgyalások a folyamatban lévő kereskedelmi tárgyalások végzetével veszt kezdetüket.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

Na uo jára szenzációs kettős műsor:

I. CHARLIE CHAN MONTE CARLO-ban
WARNER OLAND-al.

II. A titokzatos gyilkosság
Ann Dvorak és Donald Woods-al.

Előadás-ök: 5, 7.15 és 9.30.

8-kor máttné.

HOLNAP

Walt Disney két órát betöltő színes filmsodája:

„Hófehérke és a hét törpe“

című világsláger.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre ... 840 le || Negyedéves 210 le
Féléves ... 420 le || Egy hónapra 70 le

Conan Doyle ósvilága

Caracasból jelentik: Conan Doyle, a világhírű de-

Ez a fejlődéstől elmaradt világ az Orinoco egyik

Ezt a kikutatatlan fensíkot a földrajztudósok már

Repülőgépen érkeztek a fensík lábánál fekvő Urul-

Phelps expedícióját most az Unito és Venezuela kor-

Phelps expedíciója tökéletesen sikerült: hat hó-

ZÜRICHI TÖZSDEZÁRLAT: Páris 10.12

Ión a hideg! Bucarestből jelentik: A meteoro-

Sidorovic országőr főparancsnok a Bancara

Weygand francia és Wawel angol tábornokok

Hatezer nemzeti gárdista esküteje. Bucures-

Folyik a harc az Egyesült-Államok semleges-

Új vezértörök a Nemzeti Ujjászületés Front-

Hatalmas árvíz Kartagénban, Kartagésna

Moga Romulus dr. teljesen egészséges. Két hét-

Folytatja tevékenységét a magyar diákok

Fényes esküvő Aradon. Fényes külsőségek kö-

Nőknek tilos a dohányzás

Berlinből jelentik: A cseh-morva protektorátus

Légvédelmi gyakorlatok a magyarországi váro-

Végkiárusításból len- és pamuvásznakai,

I. GRÜNBERGER Moise Nicora-u. 1. sz. I. em.

Felmentették Farkas István, volt tordai alpol-

November 10-én mutatja be a budapesti Ope-

Váratlan kibic

Fel a kezekkel, egy lépést sem!

Erdélyi uiságirócéh-

Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tu-

KÉTSZER FÉLÓRÁS LÉGGYALMI GYA-

Uzoni Kovács Zoltán aradi református hitokta-

Ujságpapír - krumplihéjból. Berlinből jelentik:

Öngyilkos kolozsvári butorgyáros. Kolozsvár-

Dr. Klein szívspeciálista ismét rendel. Ára-

Öngyilkos lett egy ismert temesvári cukrászda

Halálos vonat-elgázolások. Két halálos vonat-

Zsaroló tisztviselőket tartóztatott le a buc-

SPORT KÖZLÖNY

Ünnepi külsőségek között, pompás játék után döntetlenül végződött a román-magyar labdarugó-mérkőzés

Magyarország—Románia 1:1 (0:0)

Bucuresti, ANEF-stadion, 30.000 néző, bíró Dattilo (Olaszország)

A szombati jó bevezetés, a B) csapatok élvezetes találkozója után fokozott érdeklődés előzte meg a vasárnapi mérkőzést, amelyen a két ország legjobbjai ütköztek meg a szó szoros értelmében vet nemis, példásan sima és zökkenőmentes futballcsatában.

Már a kora déli órákban hatalmas tömegek vonultak fel a stadion nézőterére, hogy tanúi lehessenek az érdekesnek ígérkező küzdelemnek és amidőn a csapatok együtt kivonultak és tisztelgtek a disz-páholy előtt, ahol Gabriel Marinescu közrendészeti miniszter, Bárdossy László bucaresti magyar követ és sok más előkelőség foglalt helyet, már 30.000 néző övezte körül a stadion gyepszőnyegét. A két himnusz hangjai után a szokásos üdvözlések következtek, majd Dattilo játékvezető sipjelére így állt fel a két válogatott együttes:

Magyarország: Boldizsár — Korányi, Bíró — Pázmány, Sárosi III., Szalay II. — Kincses, Sárosi dr., Kolláth, Zsengellér, Tóth, Románia: Pavlovics — Sfera, Negrescu — Vintila, Rasinaru, Lupas — Oana, Spielmann, Reiter, Bodola, Bogdan.

A magyar csapatból tehát hiányzott Tóth kapus, akinek lába nem jött rendbe, valamint Dudás, aki lábsérülése miatt nem szerepelhetett és így helyüket a kispesti Boldizsár valamint a Nemzeti Szalayja foglalták el, utóbbi szombatban is szerepelt. A román eredeti összetételben csak annyit a változás, hogy Baráky, — akit vasárnap vakbélgyulladásal megoperáltak, — nem játszhatott és Bodola került be a csapatba.

Kolláth indítja el gyenge széllel szemben a labdát és a magyar csapat a jobbszélső Kincses révén azonnal szögletet is szerez, de Negrescu tisztáz. Az első percekben keményen támad a magyar csapat, de Sfera és Negrescu jól működnek. A 12. p. Zsengellér lövését, két perc múlva pedig Kolláth fejesét fogja Pavlovics, majd lassan támadásban megy át a román csapat, de Negrescu (!), majd Reiter lőnek kapu fölé. Oana nagyon gyengén játszik, több támadásnak ő a kerékkötője. A 39. p. Sfera és Zsengellér rajtolnak a labdára, Zsengellér eliesik és 11. est reklám. Három perccel később Spielmann ugrik ki, de Bíró elnyomja. Vintila szabadrugása még esemény és a labda a lécet surolva kerül kapu mögé.

A második féldőben a magyar együttes kihasználja a hátszél előnyét és a 9. p. majdnem gólhoz is jut: Sárosi dr. egyéni játék után kitör, Pavlovics kifut és a labda már a gólvonal felé tart, amíg Vintila otterem és kivágja a labdát. A játék ezután lefelé hullámszik: Bogdan lövése ad munkát a hosszú Boldizsárnak, majd Kolláth lövését védi Pavlovics. A 18. p. Sárosi III. hosszú bombáját Pavlovics szögletre öklözi, a sarokrugást azonban biztosan hártja. Változatos küzdelem után a 31. p. gólt hoz:

a két Sárosi összjátéka után Zsengellér kapja a labdát, magára vonja a védőket és Tóthhoz ad, aki közelről védhetetlenül góloz (1:0).

A magyar csapat vezetőgólja után Bogdan és Spielmann helyet cserélnek és 34. p. sikerül az egyenlítés:

Bogdan Oanához ad, ennek beadását Bodola Spielmannhoz fejeli, aki mintegy 10 méterről hálóba vágja a labdát (1:1).

Ezután hatalmas küzdelem indul meg a győztes gólért, de Sárosi bombáját Pavlovics menti, Reiter pedig tiszta helyzetből is kapu fölé küldi a labdát.

A levonuló csapatokat hatalmas tapsal köszöntik a nézők és a játékosok ismét tisztelgnek a disz-páholy előtt.

Nyilatkozatok:

V. Ginzery Dénes, magyar szövetségi kapitány: A román csapat olyan komoly ellenfélnek bizonyult, amilyennek eddigi eredményei alapján vártuk. A román futball magas színvonalon mozog, az eredmény reális. Zsengellér volt az egyetlen a játékosaink között, aki a szokottná, gyengébbet mutatott.

Economu Virgil dr., román szövetségi kapitány: Büszke vagyok és boldog, az eredmény nagy dicsősége a román labdarugásnak.

Gidófalvy Pál dr., magyar miniszteri biztos: Jó és szép játék, az eredmény reális. Példásul fair és uri módon játszott mindkét csapat.

Bírálat:

A magyar együttesben a védelem volt a legjobb csapatrész. Boldizsár kapus Bucurestiben mindig jól védett, a hátvédek is kitűnően, keményen rombolták szét a támadásokat. A fedezetsor

Százhusz percig játszott a Gloria a Metalosporttal, mégis új mérkőzésen dől majd el, melyik csapat jut tovább

Metalosport (Ferdinand)—Gloria 1:1 (1:1, 1:1, 1:1)

A Gloria-pályán nagyon gyér érdeklődés mellet folytat le a mérkőzés, amelyen a Gloria belső hármasa ismét beigazolta, hogy a legjobb helyezteket is ki lehet hagyni. A Gloria a mérkőzés folyamán jóval többet támadott ellenfelénél, mégis csak nem vereséget szenvedett. A csapatok a következő összetételben álltak fel:

Metalosport: Gasser — Selariu, Reiner — Crivan, Ipacs, Plasser — Korab, Szinder, Cosma, Sliva, Graffenberger. Gloria: Slavei — Régnér, Volentir — Siclovan, Codrean, Micola — Igná, Farkas, Fritz, Henegar, Caius.

A Gloria támad az első percekben, mégis a vendégcsapat éri el a vezetést: a 7. p. 18 méteres szabadrugást Sliva a jobbsarokba bombáz (1:0). A Gloria rákapcsol, de a csatárok 1—2 méterről is fölé, vagy mellé tudnak löni. A 34. p. végre Codrean a csatárok tehetetlensége feletti elkeseredésében 16 méterről hatalmas gólt lő a jobb felső sarokba (1:1). Ezután változatosabb a küzdelem, de eredménytelen marad ugy a hátralévő idő, mint a teljes második féldő. Kétszer 15 perces hosszabbítás következik, amelynek első részében a Gloria nyomászó fölényben játszik és például a 11. p. Henegar egy lépésről az eget bombázza. A

legjobbja Sárosi Béla, kinek főleg pompás fejjátéka jelent élményt. A csatársorban Sárosi dr. nagy agilitása a legdicséretesebb, de kivüle csak Tóth elfutásai jelentettek nagyobb veszélyt. Kincses és Kolláth gyengébben játszottak, Zsengellér pedig túl lassu volt. A román csapat védelme végig nagyszerűen működött. A fiatal Negrescu jó játéka volt itt a legnagyobb meglepetés, mert Sfera és Pavlovics már eleve közbizalmat élvezett. Rasinaru kitűnő „kullancs” volt, de Vintila játszott mégis legjobban a három fedezet közül. Lupas a védelemben kielégített. A csatársor legjobbja a majdnem kimaradt Bodola, aki rengeteget dolgozott, sok helyzetet készített elő. Reiter és Spielmann nagy akarással küzdöttek. Bogdan pedig tulsokat cselezgetett. Oana nem vált be, Bindeával esetleg az eredmény a román csapatra még kedvezőbb lehetett volna.

Hazautazott a magyar csapat

A magyar válogatott együttes hétfőn reggel 6 óra 55 perckor utazott el Bucurestiből és hétfőn délután 6 órakor utazott át Aradon.

Az aradi állomáson az esős idő ellenére is mintegy 100 főnyi sportrajongó várta a magyar válogatott expedíciót. A bucaresti Rapid pontosan futott be és az utolsóelőtti kocsiiban tanyázott a magyar válogatott-különítmény.

Alkalmunk volt beszélgetni a csapat vezetőivel és valamennyien egyetértének abban hogy pompás fogadtatásban és ellátásban részesültek Bucurestiben. Gidófalvy Pál dr., az MLSz kormánybiztosa a következőket mondta:

— Érdekes, változatos volt a játék és bizony, — ha belsők nem olyan lassuak és puhák, — győzhettünk volna. Mindazonáltal a román csapat tiszteltreméltó játékerőt képvisel és a mutatott játék alapján a döntetlen hílen fejezi ki a pillanatnyi erőviszonyokat. Utazásunk kellemes volt, de a hosszú út kissé kifárasztott bennünket. Szeretnénk már otthon lenni.

V. Ginzery Dénes, a magyar csapat szövetségi kapitánya így nyilatkozott:

— Balszerencsénk volt a belső hármassal, mert ezeknek sehogyan sem ment a játék. Kolláth teljesen csődöt mondott, Zsengellér pedig tulságosan lassunak bizonyult. A védelmek mindkét oldalon megtették a magukét, elől azonban csak Tóth Matyi játszott jól. A közönség elég tárgyilagos, de túl zajos.

Mamusich Mihály dr., a Nemzeti Sport főmunkatársa, aki a csapatot kísérte és a budapesti lapot tudósította, a következőket mondta:

— Élénk játék volt mindkét részről, de a magyar csapat csatársora góliszonyban szenvedett. Kolláthot Rasinaru teljesen semlegesítette, az összekötők lassuak voltak, a szélsők pedig szeleburdiak. A védelem megfelelő, a csapat legjobbja azonban Sárosi Béla volt, aki a mezőnyből is kiemelkedett. A román csapat védelme szintén jól működött, a fedezetsorban Rasinaru, elől pedig Bodola tetszettek.

A játékosokat közben a sportrajongók megröngyösíték autogramokért és főleg a két Sárosi kezgyeit keresték a szurkolók és a sportladyk. Tizen-négy perces időzés után a Rapid folytatta útját Budapest felé.

meghosszabbítás második félidejében változatos és iramos a játék, de a győzelmet és a továbbjutást egyik csapat sem tudja megszerezni. A mérkőzés ilyenformán megismétlésre kerül és ott dől majd el, melyik csapat jut tovább a kupaküzdelmek során. A Metalosport szorgalmasan küzdő lehetséges együttes, amelyben négy aradi származású játékos (Selariu-Szilier, Ipacs, Szinder és Cosma) is játszott. A védelemben Gasser kapus, Selariu, a fedezetsorban Crivan és Ipacs, elől pedig a Sliva—Graffenberger bajszárny tűnt ki. A Gloria védelemben Slavei és Volentir, a fedezetsorban Micola és Siclovan, elől pedig Igná és Caius érdemelnek említést. Milivoi vezette a mérkőzést.

Egyéb kupamérkőzések: FC Craiova—Vulturii 3:2, Tricolor CFPV—CFR Simeria 3:2, Sparta (Meggyes)—Cimentul 4:1, Macabi (Bucuresti)—Gloria (Marasesti) 1:0, Minerul—CS Lunea 2:0, Macabi (Chisinau)—Unirea CFR 10:0, Sodrny-iptar—Muncitor (Kolozsvar) 6:2, Viforul Dacia—Turda 4:2, Socec—Ascam 4:2.

O IFJUSAGI BAJNOKSAG: Gloria—Unirea 9:0, AAC—Egyetértés 6:2, AMTE—ATE 1:0, Astra—Crisana 2:1, Hakoah—Tricolor 7:0, Titanus—Transilvania 4:2

A Tricolor legyőzte az Egyetértést a kerületi elsőosztályu bajnokságban

Az AAC a táblázat élén

Az alkerületi bajnokság vasárnapi fordulójának meglepetése a Tricolor győzelme az Egyetértés felett, amely saját pályáján veszítette el a bajnoki pontokat. Az Unirea az ATE-t, a Transilvania a Banaatul győzte le, a Titanus és Astra pedig megosztották a pontokat. Az atléták küzdelem nélkül jutottak két ponthoz, s amint megfósoltuk, most ők vezetnek a bajnoki táblán, amely egyébként a vasárnapi forduló után így alakult:

1. AAC	7	7	—	—	22	6	14
2. Crisana CFR	6	6	—	—	21	4	12
3. Unirea	7	5	1	1	16	9	11
4. Olimpia	5	5	—	—	20	1	10
5. Titanus	7	3	2	2	8	5	8
6. Astra	6	3	1	2	11	8	7
7. ATE	8	3	—	—	5	17	19
8. Transilvania	7	3	—	—	4	12	9
9. Tricolor	7	2	—	—	5	8	23
10. Egyetértés	8	2	—	—	6	10	15
11. Banaatul	8	1	—	—	7	6	29
12. Gaiana	8	—	—	—	8	4	27

A mérkőzésekről következőkben számolunk be: UNIREA—ATE 2:1 (2:1). A kapu előtt határozottabb csapat nyerte a mérkőzést Sirkó III. és Kiss gólyaival, míg a tornászok gólját 11-es után Faragó I. szerezte. Bíró: Vajjanu dr.

ASTRA—TITANUS 1:1 (1:0). Változatos küzdelmet vívott a két csapat és egy-egy pontot mindegyik megérdemelt. Jovin, illetve Ray szereztek az iramos mérkőzés góljait. Bíró: Chiral.

TRICOLOR—EGYETÉRTÉS 3:1 (0:0). A Tricolor egységesebb volt és megérdemelten nyert. Janka II. gólját még Stahl II. egyenlített, de Varga II. és Varga I. a Tricolornak szereztek meg a győzelmet. Bíró: Opirja.

TRANSILVANIA—BANATUL 5:0 (1:0). A Transilvania végig nagy fölényben volt a 10 emberrel játszó Banaatul ellen és Filimon, Mézes, Dudás (öngól), Karagyéna és Tasiu gólyaival fölényesen nyert. Bíró: Pfeiffer.

Meglepetésszerű, de megérdemelt győzelmet aratott az AAC az AMTE felett

AAC—AMTE 3:1 (1:1)

Az AAC-pályán vasárnap délelőtti edzőmérkőzést játszott a két csapat és az atléták lelkesebb játékkal megérdemelten győzték le az aradi munkáscsapatot, amely ezután nagyon gyengén játszott. Így álltak fel a csapatok:

AAC: Thaler — Gábor, Kossik — Egressy, Mladin, Kuluncsics — Nicolin, Komjáthy, Vass, Popa, Zoller. AMTE: Gerold — Slivat, Lucian — Szurgyi, Szabó, Fried — Pataki, Léb, Szaniszló, Török, Batrin.

A 20. p. Komjáthy révén az AAC vezet, de a 38. p. Batrin góljával egyenlít az AMTE. Szünet után az AAC van többet frontban és Vass két góljával bebiztosítja győzelmét.

Az atlétáknak a közvetlen védelem, Mladin és Vass, az AMTE-ban Léb, Fried és Szabó érdemeket említett. Bíró: Macian.

O A CRISANA SIKERE BRADON. A Crisana csapata vasárnap Bradon vendégszerepelt és nagyon szép játék után 22:2 (0:2) arányban döntetlenül végzett. A brádiak góljait Gherman és Morar, a Crisanaét pedig Barbu I. és Gligorescu szereztek. Marița jól bíraskodott.

FINN ARCKÉPEK

1. Kallio, államelnök

Nevét a világsajtó napok, sőt hetek óta ismétli a finn—oros viszony forró feszültségeivel kapcsolatban. A világ hamar megtanulta az ő és társai: Cajander miniszterelnök és Erkko külügyminiszter nevét, noha a világ forlódó eseményei, a háborus fejlemények és a világrészek súlyos állásfoglalásai a mai időkben ép eléggé igénybeveszik az emlékezetet és figyelmet.

Kevesen tudják, hogy a hősi finn ellenállás élén Kallio, Cajander és Erkko személyében egy volt kiscgazda, egy botanikus professzor és egy diplomata-újságíró áll. A napsütötte Ylivierka községekben 1873-ban a Kallio-családnak megszületik a harmadik gyermeke: Kyöstire keresztelik. A fiú élénk, értelmes, jófelfogású gyerek, szülei szeméfnye, nagy kedvvel gazdálkodik — egészen 22 éves koráig.

Ekkor kezd politikával foglalkozni, hogy osztálya érdekeit megóvja. A századforduló éveiben a finn parasztpárt listáján bejut a parlamentbe. Már szenátor, amikor a cári birodalom összeomlik, a szovjet hozzájárul a finn nép függetlenségéhez, de ők teljes önállóságot akarnak s 1917. végén ki is kiáltják az önálló Finnországot. A vörös hadsereg és a finn kommunisták azonban új felkelést robbantának ki, amelyet a német csapatok segítségével vernek le Mannerheim Gusztávék, a finn szabadsághősök. A megalakult új államban a kiscgazdapárt a finn állam második legnagyobb pártja s mint ilyen jelentős szerepet játszik a politikában.

Kallio nemsokára miniszterelnök lesz s még többiben megbízzák az ország kormányásával. Fontos törvényjavaslatok válnak törvényvé miniszterelnöksége alatt, különösen jelentősek azok, ame-

lyek a kisbirtokosság és a mezőgazdasági üzemek érdekeinek felkarolásával viszik előbbre az ország gazdasági javulását.

Kallio kilenc ízben választják meg a képviselőház elnökévé, 1927-ben pedig a finn nemzeti bank elnöke lesz. Néhány éve emelte népe az államelnöki székbe s azóta közmegelegedésre jött be ezt a fontos pozíció.

Kallio elnök a napokban érdekes és erélyes nyilatkozatot adott a svéd sajtónak, amely bejárta az egész világsajtót. Hangsúlyozta ebben, hogy Finnország nem fenyeget senkit, nem akar senkitől semmit, de azt követeli, hogy őt is hagyják békében és engedjék továbbra is nyugalomban dolgozni szabadságáért és nemzeti érdekeiért.

2. Cajander, miniszterelnök

Kallio arca mellett egy tudós, mosolygó arca néz le a finn közhivatalokban a falon elhelyezett képekről: komoly szemüveg, tudósi szakáll, bajusz és két nevető szem, ez Cajander, finn miniszterelnök. Ki hitte volna, hogy a válságos hetekben reá nehezedik a finn kormányzás gondja-baja, Aimo Kaarlo Cajander ma pontosan hatvanéves. Régi tanárcsaládból származik, atyja a helsinki gimnázium rektora volt. Önmaga a növények nagy kedvelőjeként szakjargyaiként a botanikát és a fizikát választotta. 1906-ban már a növénytan magántanára a helsinki egyetemen, 1911-ben pedig ugyanott az erdőgazdálkodás professzora.

Több kutatóutat tett országában, a külföldön, így főként Északoroszországban, Szibériában és egyébutt. Finnországban megállapítja az erde-

SPORTVONAT BUDAPESTRE

utlevél nélkül, csak egy személyazonossági igazolvánnyal

Aradról indul november 8-án.

Budapestre visszaindul nov. 14-én.

Az utazás ára Lei 1.800

személyenként oda-vissza, számozott 3 ik osztályu vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költségei leiben fizethetők.

Beiratkozási határidő: 1939 nov. 1-ig

Beiratkozások a

WAGONS-LITS // COOK

Vonatjegyirodában Arad, (Mitorita-palota)

szejtudományi társaságot, — ennek a kérdésnek európai hírű szakértője, — számos tudományos munkát ad ki, amelyeknek külföldön is nagy visszhangjuk van, (a legelső, háromkötetes nagy munkája 1903-ban jelenik meg), mindeddig azonban teljesen távol áll a politikától, amelynek nem is nagy kedvelője. 1922-ben azonban az államelnök egyenes utasítására át kell vennie a miniszteri nökséget, amelyet két évig tölt be általános megelegedésre. Később a honvédelmi tárcát bízzák rá. 1928-ban a mezőgazdasági és az erdőgazdasági oktatás újjászervezésére állami bizottságot állítanak fel s ennek vezetésével őt bízzák meg. E téren is igen sok bevált alkotás fűződik nevéhez.

Két évvel ezelőtt vállalta el újból a kormányelnöki tárcát s azóta megszakítás nélkül ezt a tisztelet tölti be. Két évvel ezelőtt ellátogatott Magyarországra is s az ott tartott kongresszuson igen sok barátot szerzett magának. Az ez év nyarán tartott mezőgazdasági ipari kongresszusra is megígérte eljővetelét, azonban sok más elfoglaltsága megakadályozta abban, hogy eleget tegyen ígéretének.

3. Erkko, külügyminiszter

A finn külügyminiszter az együttes legfiatalabb tagja, mindössze negyvennégy esztendő. Ennek ellenére hosszú és érdekes diplomáciai működés áll mögötte.

Újságíró-családból származik, atyja a finn sajtó legnívósabb lapjának volt a főszerkesztője. Eljas Erkko, jogi tanulmányokat végzett, majd külügyi szolgálatba lépett. 1919-ben a párisi finn követség attaséja lett, majd nemsokára ugyanott követségi titkár. Kétévi párisi működés után Tallinba helyezték át, majd innen a londoni követséghez került. 1927-ben hazahívják és a külügyminisztérium politikai osztályának vezetését bízzák rá, osztályfőnöki ranggal. A következő évben kilépett a külügyminisztérium szolgálatából, mert az egyik legnagyobb finn lap, a Helsingin Sanomat főszerkesztői állását kellett elvállalnia. Elegáns okfejtéssel megírt cikkei, meggyőző érvelései finn politikai és társadalmi körökben nagy helyesléssel és érdeklődéssel olvasták.

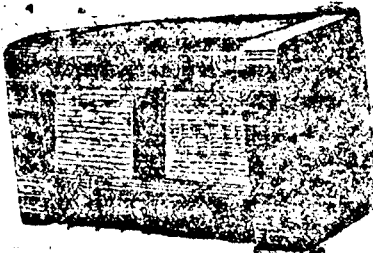
A harmincas évek elején a Cajander-kormányba tárcanélküli miniszternek nevezték ki, majd beválasztották a törvényhozó testületbe s itt, valamint a sajtóban fejtegette ki nézeteit a politikai helyzetről s Finnország külpolitikai elhelyezkedéséről. Egyik legmeggyőződésebb híve a finn semlegességnek s azt hirdeti, hogy Finnországnak feltétlenül meg kell védenie semlegességét.

Külügyminiszterré a múlt év végén, decemberben nevezték ki s azóta megszakítás nélkül irányítja Finnország külügyét s képviseli hazáját a külföldi tárgyalásokon.

Mit kíván Moszkva Csang Kai Sektől?

Moszkvából jelentik: A „Pravda” szatirikus hangon cáfolja azokat a külföldi híreket, amelyek szerint a szovjetkormány azt a követelést támasztotta volna Csang-Kai-Sek kormányával szemben, hogy szovjet csapatok szállhassák meg Északkina bizonyos területeit és hogy vezessék be Kínában a szovjet kormányzatot.

Megérkeztek a legújabb csodás hangu RADIO szenzációk

Oriási választékunkkal mindenkit bámolatba ejtünk. Gépeinknek ma már nincs távolsága. A tengerentúli leadásokat is tökéletesen és zöreijmentesen veszi. LEGMODERNEBB RÁDIÓK már 2500 leitől kaphatók.

Választhat Ön „Graetz”, „Schaub”, „Minerva”, „Eumig”, „Kapsch”, „Radione”, „Zenit” és „Imperial” rádiókból.

Minden vételkötelezettség nélkül halgassa meg rádiókat

Kedvező részletfizetéses feltételek!

HAMMER ZSIGMOND és FIA ARAD, BUL. REG. FERDINAND 27. Telefon 18-47.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Miképpen egyenlíthetők ki kedvezményesen az állammal szemben fennálló tartozások?

A községekkel szembeni tartozásokra is vonatkoznak a kedvezmények

A pénzügyminiszterium körlevelet intézett a pénzügyigazgatókhoz, akiknek figyelmét felhívta arra, hogy október elsejétől a jövő március 31-ig az állammal szemben fennálló, az 1934. év előtti esztendőkből származó tartozások a következőképpen egyenlíthetők ki kedvezményesen:

1. Az 1932. január 1. előtti tartozások 15 százalék készpénzzel és 25 százalék 1935. évi konszolidációs kötvénnyel vagy adóbonnal, míg a fennmaradó hatvan százalékot, valamint a késedelmi kamatokat törlik.
2. Az 1932-33, valamint az 1933-34. pénzügyi évekből származó adósságokat 20 százalék készpénzzel és 40 százalék 1935. évi konszolidációs kötvénnyel vagy adóbonnal lehet kiegyenlíteni.

3. Az 1932. január 1. előtti időből származó pénzügyi kihágásokból eredő bírságok 3 százalék készpénzzel vagy 7 százalék 1935. évi konszolidációs kötvénnyel vagy adóbonnal fizethetők ki.

4. Az 1932. és 1933-34. pénzügyi évekből származó pénzügyi bírságok 6 százalék készpénzzel vagy 15 százalék 1935. évi kötvénnyel vagy adóbonnal fizethetők ki.

A fent megnevezett pénzügyi évekből származó községi adók kiegyenlítését a községek a fenti feltételek mellett kötelesek elfogadni, vagyis a fenti kedvezmények nemcsak az állam, hanem a községi adóra is vonatkoznak.

Fontos értekezletet tartottak a munkaügyi minisztériumban a katonai összpontosításra behívott alkalmazottak helyzetével kapcsolatban

Külön segélyalap létesítését javasolták az értekezleten

Stavri Curescu, a munkaügyi miniszterium vezérigazgatója, Ralea munkaügyi miniszter megbízásából értekezletre hívta össze a munkaadói és alkalmazotti érdekképviselőket azon törvényes rendelkezésekkel kapcsolatos kérdések megbeszélése végett, amelyek a katonai összpontosításra behívott alkalmazottak fizetésére és családi segélyére vonatkoznak.

A vezérigazgató közölte, hogy az 1939. május nyolcadiki törvény végrehajtásával kapcsolatban számos kívánság merült fel és ezért a miniszterium helyesnek tartotta az érdekeltek összehívását a teendők megbeszélése végett. Egyben utalt arra, hogy a bankszövetségtől a kérdés rendezésére vonatkozóan törvénytervezet meg az alkalmazottaktól több emlékiratot kapott a miniszterium.

A bankszövetség képviselője szólalt fel ezután elsőnek és annak a véleményének adott kifejezést, hogy újabb törvényes intézkedésekkel kell rendezni ezt a kérdést. Eftimie Gherman a bányászok képviselőjében arra utalt, hogy a jelenlegi törvény következtében előnyben részesültek azok a vállalatok, amelyek a nemzetvédelem számára dolgoznak. Ezek esetében ugyanis az alkalmazottakat helyben mozgósították, vagyis nem hívják be őket katonai összpontosításra és így ezek a vállalatok nem kötelesek összpontosításra behívott, tehát teljesen nem dolgozó alkalmazottaknak fizetést kiutalni. Így tehát ezek előnyben vannak a többi vállalatokkal szemben, amelyek számára terhet jelent az összpontosításra behívott alkalmazottak fizetésének folyósítása. Erre való tekintettel azt javasolta, hogy minden vállalat számára állapítsanak meg egy fix kulcsot, amelynek alapján bizonyos illetéket kell fizetni egy külön alap számára, amelyből az összpontosításra behívott alkalmazottak fizetését fedeznék.

A magántisztviselők céhének képviselőjében Bragadireanu arra hivatkozik, hogy az említett törvényt sokan nem tartják be, mert a törvénynek nincsenek megfelelő szankciói. Szintén egy külön alap létesítését javasolja, a melyet úgy a munkaadók, mint az alkalmazottak tápláljanak és amelyből az összpontosításra behívott alkalmazottak fizetését fedeznék.

Iosif Lazar, a Sfatul Negustoresc képviselőjében annak a véleményének adott kifejezést, hogy az 1939. május nyolcadiki törvény alkalmazható és már eddig is kedvező eredményekre vezetett, így tehát nincs szükség annak megváltoztatására. Azt javasolja, hogy tanulmányozzák annak lehetőségét, hogy az összpontosításra behívott alkalmazottak adómentességet élvezzenek.

A tanácskozások eredményeképpen abban állapodtak meg, hogy a munkaadói és alkalmazotti érdekképviselőket részletes emlékiratot juttatnak el a kérdéssel kapcsolatban a munkaügyi miniszteriumba.

Kinevezték a külkereskedelmi hivatal különböző bizottságainak tagjait

A nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében kinevezte a külkereskedelmi hivatal különböző bizottságainak tagjait. Eszerint a külkereskedelmi hivatal melletti működő irányító bizottság tagjai a következők: Emil Marian, a nemzetgazdasági miniszterium vezértitkára, Iuliu Radulovici, a földmivelésügyi miniszterium vezértitkára, Dimitrie N. Jordan, a pénzügyminiszterium vezértitkára, Ion Lapedatu, a Banca Nationala megbízottja, Teodor Ficsinescu, az UGIR megbízottja, D. Negel, a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége megbízottja, G. Cretzeanu, a bankszövetség megbízottja, Em. Brancovici, az exportörök megbízottja.

A kivitelbi bizottság kinevezett tagjai: Emil Marian, C. Sescioreanu, a földmivelésügyi miniszterium megbízottja, N. Costinescu, az exportörök megbízottja, D. Gheorghiu, az exportörök megbízottja. A behozatali bizottság tagjai: Em. Marian, Chr. Penescu-Kertsch, az UGIR megbízottja, N. Ioanitiu, a Kereskedelmi és Iparkamarák szövetsége megbízottja. A fizetési bizottság kinevezett tagjai: Em. Marian, Dimitrie N. Jordan, a pénzügyminiszterium vezértitkára, Ion Th. Stefanescu, a Banca Nationala megbízottja, Mircea Durma, a bankszövetség megbízottja.

Külön bizottság dönt a magánfelek által beadott devizakérvények fölött. Ennek a bizottság tagjai a következők: N. Deascovici, a nemzetnevelésügyi miniszterium vezértitkára, Panait Gheorghiu, a pénzügyminiszterium könyvelési osztályának igazgatója és Ion Antoniu nyugdíjas, valamint a külföldi kifizetések igazgatója.

Román-német kereskedelmi részvénytársaság alakult Bucurestiben. A S. A. R. Gheorghe Munteanu galati-i kereskedelmi vállalat november 5-re rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen a cég címét Montana S. A. román-német kereskedelmi vállalat elnevezésre változtatják meg, a cég székhelyét Bucurestibe helyezik át és az alaptőkét 1 millió leiről 3 millió leire emelik fel. A cég mindefféle kereskedelmi ügylettel foglalkozik.

Őszi nagyvásár Aradon. Aradon november 3-tól 7-ig rendezik meg az őszi vásárt November 3-án szarvasmarha-, ló- és áruvásár, kizárólag aradi kereskedők számára. Negyedikétől a vidéki kereskedők is részt vehetnek a vásáron, ötödike — vasárnap lévén — munkaszüneti nap és így a vásár szünetel, hatodikán és hetedikén pedig kizárólag áruvásár tartható.

A téli idényben is érvényes vasúti kedvezmények igénybevételeinek feltételei

A vasutigazgatóság közleménye az egész évben kedvezményt élvező vasúti állomásokról és a kedvezmények igénybevételeiről

Az államvasutak vezérigazgatósága közleményt hozott nyilvánosságra arról, hogy az elmúlt hónap végén megszűntek az üdülő- és fürdőhely látogatók számára engedélyezett kedvezmények, amelyek a telet nyári idény tartama alatt érvényben voltak. Jelenleg csupán azok a kedvezmények érvényesek, amelyeket az egész évi kedvezményt élvező egyes fürdő- és üdülőhelyek számára engedélyeztek. Ezek közül némelyek 50. németek pedig 25 százalékos engedményt biztosítanak az utasok számára a vasúti személyszállítási díjszabási feltételeiből. A gyorsvonati különbónzet, valamint a Rapid-vonatokra váltandó hely-jevv ár teljes egészében megfizetendő, úgy ívet, mint menet. Ötven százalékos, egész évre szóló kedvezmény a következő vasúti állomások számára biztosítottak: Herkulesfürdő, Vatra Dornei, Azuga, Busceni, Breaza de Jos és Breaza de Sus, Comarnic, Poiana Taubului, Predeal és Sinaia. Huszonöt százalékos kedvezményt biztosító állomások a következők: Posada, Felsőörmö, Valea Largă és Gura Belicei (azelőtt Matei Basarab).

Az ötvenszázalékos kedvezmény igénybevétele úgy történik, hogy az utas menet egész jegyet vásárol és ezt használja fel a fürdő- vagy üdülőhelyre történt szabályszerű látogatás alapján visszatéréskor ingyen utazást biztosító téli-jeggyel. Ha az utas szombaton, vagy vasárnap, vagy pedig jünnet megelőző napon, illetve innemnapon utazik a kedvezményt biztosító üdülő- vagy fürdőhelyre, ahonnan hétélig, vagy az ünnepet követő nap 24. óráig visszatér, nem köteles csupán rendes jegyet vásárolni, tehát nem szükséges az ugynevezett azonossági boríték megvásárlása. Ha az utazás a hét valamelyik hétköznapján — tehát nem szombaton, vasárnap vagy ünnepet megelőző napon — történik, az utas köteles a rendes utazási igazolványon kívül a visszatéréskor szükséges ugynevezett azonossági borítékot váltani.

A huszonöt százalékos kedvezmény igénybevétele a következőképpen történik: meneti utas egész jegyet vásárol, borítékkal, visszautazásánál pedig külön jegyet bocsáj ki az illetékes állomás, mértedig feljegvet. Egyébként ha az utazás nem szombaton, vasárnap, innemnapon, vagy azt megelőző napon történt, az utasnak látogatásánál azonossági borítékkal kell rendelkeznie a visszautazás alkalmával.

EGYSÉGES IRÁNYÍTÁS ALATT ÁLLNAK A MAGYAR ISKOLASZÖVETKEZETEK. Mint közismert, a közoktatásügyi miniszterium kötelezővé tette minden elemi iskolában az iskolaszövetkezet felállítását, hogy a felnövekvő új nemzedék megismerkedhessen a szövetkezeti gondolattal és a szövetkezetek gyors korlati vezetésével. A magyar felekezeti iskolák iskolaszövetkezetek ellenőrzésére és irányítására a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége a „Hanga” Központtal karöltve közös iskolaszövetkezeti osztályt szervezett. Az iskolaszövetkezeti osztály egy szövetkezeti szaktanárt és több szövetkezeti ellenőrt alkalmazott, akik a szövetkezetek állandó látogatásával szükséges irányítás, illetve ellenőrzés feladatát fogják ellátni.

Uj rendszert kívánnak bevezetni a pénzügyi ellenőrzésnél. A pénzügyminiszterium a pénzügyigazgatóságok ellenőrzésével kapcsolatban új rendszer bevezetését tanulmányozza. Az a gondolat merült fel, hogy a jövőben a pénzügyi felügyelők hatásköre ne korlátozódjon bizonyos vidékekre, hanem a pénzügyi vezérfelügyelők az összes pénzügyigazgatóságok működését ellenőrizhessék.

Aradi vállalati hírek. A Legfőbb Banktanács helybenhagyta az Aradvármegyei Takarékpénztár közgyűlésének ama határozatát, hogy a részvénytőke változatlanul 13.500.000 lei maradjon — A minisztertanács Boczászky László Iratosul (Aradmegye) községbeli kenderfeldolgozó üzemének megadta az iparpártolási törvény kedvezményeit. — A nemzetgazdasági miniszteriumban működő iparügyi bizottság legutóbbi ülésén kedvezően véleményezte az aradi Stern Testvérek-cég ama kérését, hogy az eddig élvezett iparpártolási kedvezményeit az aradi Simion Albu harsnyaggyára ruházza át — Az aradi Sídol Comp. S. A. R. legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy székhelyét Bucurestibe helyezze át, míg Aradon a cég fiókja fog tovább működni. A vállalat részvényitőkéje 8.100.000 lei.

Tudományos alapon akarják előkészíteni a bor minőségét. A földmivelésügyi miniszterium utasította szakembereit, hogy tartsanak fenn szoros kapcsolatot a szőlőtermelőkkel és a szövetkezetekkel annak érdekében, hogy a tudományos elveknek megfelelően készítsék elő az idei bort és ezáltal is biztosítsák annak jó minőségét, valamint elhelyezési lehetőségét.

A „Consum” legújabb száma a gazdasági életet legközelebből érintő export-import-kérdésekkel foglalkozik, amelyek az új kereskedelmi rendszer gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban ismét időszerűvé váltak. A pénzügyi, a belső és a külföldi tőzsdék eseményeit, új cégalapításokat, cégváltozásokat, közszámlákat első forrásból olvashatja a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Ma, október 24-én Genfben tartják meg a Nasci-holding mérlegülését

A transferlehetőségektől függ az osztalék kifizetése — Erney Károly, Szécsi Pál és dr. Hirsch Albert utaznak Genfbe — Reorganizálta a Nasci a spanyol üzletet

Budapestről jelentik: Az utóbbi időben jelentős érdeklődés mutatkozik a Nasci holding jának részvénye iránt, ami teljességgel érthető, tekintve a vállalat kitűnő megalapozottságát és a faüzlet emelkedő konjunktúráját. A Nasci-nak Jugoszláviában, Romániában, Magyarországon, Németországban vannak nagy üzemei és a spanyol polgárháború következtében ottani üzlete legnagyobb részben megsemmisült. Azonban a genfi holding teljesen reorganizálta a Nasci spanyol érdekeltségét, amely ismét rentábilis üzemmel dolgozik. A Pesti Tőzsde értesülése szerint, a Nasci mérlege elkészült és úgy a holding, mint az alvállalatok eredménye eléri az elmúlt évi forgalmi és

mérlegadatokat, úgy hogy az idei évre is biztosítva van a dividendum, amely az előző évben 2.50 svájci frank volt. Természetesen a dividendum kifizetése még attól függ, hogy miképpen alakulnak a transferlehetőségek. Az is lehetséges, hogy talán a Nasci holdingja a dividendát megelőlegezi.

Itt említjük meg, hogy a Nasci genfi holdingja előreláthatólag ma, október 24-én tartja mérlegülését. Erre az ülésre Budapestre Erney Károly titkos tanácsos, a Pesti Házal elnöke, Szécsi Pál kormányfőtanácsos, a Házai Bank elnöke és dr. Hirsch Albert, a Deutsch Ig. és Fla főnöke utaznak Genfbe.

Házipari osztályt állít fel a Gazdasági és Hitelszövetkezetek központja

A kolozsvári „Pitvar” Házipari Szövetkezet a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának alosztályává alakul át, a magyar házipari termékek értékesítésének további intézményes fenntartása érdekében. Az általa forgalomba hozott házipari termékeket továbbra is a „Pitvar” árujeggyel fogja márkázni, hogy a nagyközönség előtt már ismert kiváló minőségű és eredeti házipari népművészeti termékek garantált minőségét biztosítsa. A Központ házipari osztálya nyílt üzletet is fog fenntartani Kolozsváron, mely szintén a „Pitvar” embléma alatt folytatja tevékenységét.

— Az első munkakönyvek kiosztása a bucaresti munkakamarában. Vasárnap ünnepélyes keretek között folyt le az első munkakönyvek szétosztása a bucaresti munkakamarában. Számos beszéd hangzott el, amelyek során a szónokok részletesen méltatták Öfelsége II. Carol király nagy érdemeit az ország munkaviszonyainak fellendítése érdekében. A beszédek elhangzása után sor következett az új munkakönyvek átvételére. Az ünnepség résztvevőinek egyöntetű kívánságára, üdvözlő táviratot küldtek Öfelségének, Argentolanu miniszterelnöknek és Ralea munkaügyi miniszternek.

— Új igazgatóság az Est lapkiadóvállalat élén. Budapestről jelentik: Az Est lapkiadóvállalat részvénytársaság igazgatósága hétfő délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen közgyűlésen vetették az igazgatóság lemondását. Az eddigi igazgatóság tagjai a következők voltak: özv. Miklós Andorné Gombaszögi Frida elnök, Sebes László, Ruttikav György, Grätz Gusztáv és Sack Leon. Helyükre a következő új igazgatóságot választották: Sipéki Balás Károly országgyűlési képviselő, egyetemi tanár, Jellen Gusztáv, az egyetemi nyomda igazgatója, gróf Révay István és Stámoray János, a közérdekeltségek felügyelő hatóságának elnöke.

— SZEPTEMBER ÓTA MÁSODIZBEN EMEIKEDT A BÖR- ÉS TALPBÖR ÁRA. A bör- és talpbör gyárak három százalékkal emelték termékeik árát. Ez az áremelés a második drágulás ebben a vonatkozásban szeptember elseje óta.

Rádióműsor

— Romániánál időszámítás —

KEDD, OKTÓBER 24.

- Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizálásijelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, 12:10: Filmlzene lemezeken.
- Bucuresti, Radio-Romania, 13: Időjelzés, sportközlemények, 13:10: A Stanescu-testvérek zenekara, Ion Luican énekszámával, 14: Hírek, 14:20: A zene folytatása, 14:40: Joujou Pavelescu énekel, G. Dendrino zongorázik, 15: Művészeti és kulturális közlemények.
- Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19:02: Drámai és filmkrónika, 19:17: Chopin, Brahms és Ravel keringő lemezek, 19:35: Bosphorini hangverseny, 19:50: Hírek magyarul.
- Bucuresti, Radio-Romania, 20: Alexandru Lascarov-Moldoveanu előadása Iosif Naniescuról, 20:15: Petre Munteanu román románcokat énekel, 20:30: Hristache Popescu fuvolázik és I. Filionescu zongorázik, 20:45: Hírek, sportközlemények, 21: Részletek Heuberger „Operabál” című operettéből, 22:30: Hírek, 22:50: Lemezek, 23:45: Hírek franciául, németül, angolul és olaszul.
- Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények, 11: Hírek, 11:20: és 11:45: Felolvasás, 13:10: Hanglemezek, 13:40: Hírek, 14:20: Időjelzés, időjárásjelentés, vizálásijelentés, 14:30: A rádió szalonzenekara, 15:30: Hírek.

- 17:10: Asszonyok tanácsadói, 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18:45: Katonazenekar, 19:40: Az olasz Donplavoro magyar vendégei: Szilágyi Rózsa és Völgy István beszélgetése, hanglemezekkel, 20:18: Hírek, 20:25: Pertiis Pál és cigányzenekara muzsikál, Paczek Buika Márkus tárogatózik, 21: Hainall találkozás, Hangjáték három részben, 22:10: Csóka Béla énekel, zongorakísérettel, 22:40: Hírek, időjárásjelentés, 23: Versenytművek két herediire és zongorára, 23:30: Tánclemezek, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- Budapest II, 19:10: Mezőgazdasági felőra, 20: Francia nyelvoktatás, 20:30: Ruszinnyelvű előadás, 21: Hírek, 21:30: Hanglemezek, 22:10: Véső és világhír, Tóth Ervin dr. előadása a grafika történetéről, 22:40: Időjárásjelentés.
- Belgrad, 13: Lemezek, 14:10: Népdalok, 14:55: Lemezek, 18:48: Népzene, 19:20: Népzene, 20:40: Népdalok, 21:10: Topolski négyes, 22:10: Joanovic énekes, 22:30: Hírek, 22:40: Lemezek, 23:10: Lemezek.

SZERDA, OKTÓBER 25.

- Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizálásijelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, 12:10: A XVIII.—XX. századok zenéi lemezeken.
- Bucuresti, Radio-Romania, 13: Időjelzés, sportközlemények, 13:10: Petrica Motolu zenekara, 14: Hírek, 14:20: A zene folytatása, Rodica Bulor énekszámával, 15: Művészeti és kulturális közlemények.
- Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19:02: Művészeti krónika, 19:17: Richard és Siegfried Wagner lemezek, 19:50: Hírek magyarul.
- Bucuresti, Radio-Romania, 20: Mehediuti tanár előadása a bécsi románokról, 20:15: Ahambrazenekar, Virginica Popescu énekel, 20:45: Hírek, sportközlemények, 21: Rádiózenekar, Aida Helta énekszámával, 22: Valentina Cretoiu-Tassian énekel, Tiberiu Bredeceanu és Sabina Dragoi dalok, 22:15: Tánclemezek, 22:30: Hírek, 22:50: Lemezek, 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.
- Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények, 11: Hírek, 11:20: és 11:45: Felolvasás, 13:10: Szmirnov Szergej balalaikazenekara, 13:40: Hírek, 14:20: Időjelzés, időjárásjelentés, vizálásijelentés, 14:30: Katonazenekar, 15:30: Hírek, 17:18: Diktatóra, 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18:15: Bocskay Imre zongorázik, 18:45: A magyar színházat 150 éve, Ditrói Mór csevegése, 19:10: Farkas Béla cigányzenekara, 19:40: Külgügyi negyedóra, 20:10: Hírek, 20:25: Az Operaház előadásának a közvetítése, Varázsviola, 21:50: Hírek, időjárásjelentés, 23:45: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- Budapest II, 19:45: Böngészés a 900 éves Corpus Jurisban, Rácz György dr. jogtörténeti csevegése, 20:30: Olasz nyelvoktatás, 21: Hírek, 21:20: A rádió szalonzenekara, 22:35: Időjárásjelentés, 22:40: Jazz-számok hanglemezeken.

Űrszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít
Hoszpodár Str. Eminescu 3
Arad Str. Stroescu 13.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyóghely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

- OKTATÁS**
Diákok korrepetálását és felnőttek román, francia nyelvoktatását mérsékelt díjazásért vállalom. Cim a kiadóban. 4826
- ALKALMAZÁST KERES**
Magános nő házmesteri állást keres. Cimket a kiadóba kér. 4822
- Fiatal lány kezdő írói állást, vagy könyvtárkezelést vállal. Cimket a kiadóba. 4803
- Gyakorlott gyermekgondozónő hosszú éves bizonyítvánnyal állást keres. Cimket a kiadóba kér. 4803
- Vas- és fűszerszakmában jártas kereskedőséget állít keres. Bemecsi János. Cimket a kiadóba. 4803

- ALKALMAZÁST NYER**
Fűszer-, vas- és rövidáru szakmabeli fiatal, szorgalmas segédet keresek. Ajánlatok Czizler Gyula, Haimagiú, küldendők. 4749
- ÜZLET**
Kiadó november elsejétől ujonnan festett, modern, háromszobás lakások. Str. Russu Sirianu 3. 4823
- Kiadó két- és négyszobás lakás, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel november elsejére, valamint két szoba fürdőszoba nélkül. Str. Mărăsesti No. 1., érdeklődni a házmesternél. 4827
- Kiadó kétszobás, földszinti, uccal lakás, összkomforttal november 1-re. Str. Constistorului 35. Érdeklődni: 8-1-12, 8-0-12. 4828

- Háromszobás, földszinti, modern lakás nov. 1-re kiadó. P. Catedrali 2. 4818
- Szép, uccal butorozott szoba ellátással, fürdőszoba használattal a központban uriembernek kiadó. Cim a kiadóban. 4770
- Ujonnan festett, háromszobás, fürdőszobás, összkomfortos lakás azonnalra kiadó, vagy novemberre. Str. Gh. Ionescu 18. 4745
- Négyszobás, erkélyes, modern lakás azonnalra kiadó. Str. Baritiu 35. 4776
- Háromszobás, modern lakás november 1-re kiadó. Str. Gh. Popa 1. 4777
- Háromszobás, modern lakás Str. Bolintianu 4. sz. alatt nagyon olcsón kiadó. 4817
- Uccal háromszobás, barokk lakás II. emeleti nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

Központi fűtés és melegvizes háromszobás modern lakás kiadó, Str. Cloșca 11.

- VÉTEL-ELADÁS**
Eladó: hároméves kan, szálkaszőrű dextrin pedigrés, Pesten két kiállításán érmet nyert. Bánhid, Simandul de jos, jud. Arad. 4825
- Elköltözés miatt vadonatúj ebédő sürgősen nagyon olcsón eladó. Érdeklődni a kiadóban. 4791
- ÜZLET**
Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 4636
- Traffiknak alkalmas kis üzlethelyiség az új Casa Cercuală mellett kiadó. 4819
- KÜLÖNFELEK**
Elvesztett egy fehér-fekete pöttves dárceg, a két fiatalember nevét, akik a kutyát a Reg. Ferdinand-úton elfogták, ismerjük. Kérjük, hogy a tulajdon felvétele céljából jelentkezzenek két napon belül az Aradi Közlöny kiadómvatlatában, ellenkező esetben az eljárás meg fog indulni ellenük.
- Pékséget átvennék Aradon, vagy Arad-megyében. Cimket a kiadóba kér. 4808
- Beraktározási raktárban, Str. Moise Nicoră No. 9-11., lakásberendezések, ingóságok tiszta, száraz helyiségben beraktározhatók. Olcsón eladó fürdőszoba, üzletberendezés, láli- és állóótkör és villanylámpák. 4782

Legújabb jelentéseink:

„Törökország bizalmatlanságot keltett maga iránt Berlinben, Moszkvában és Rómában“

A Berliner Börsenzeitung érdekes cikke az ankarai háromhatalmi egyezményről, amely megingatta a „balkáni egyensúlyt“ — Németország érdeke, hogy a Balkánon béke uralkodjék

Hatvanmillió fontos angol kölcsönt kap Ankara

Isztambul. Weygand tábornok elutasítása előtt részletesen nyilatkozott az újságíróknak. Kijelentette, hogy amikor elhagyta Ankarát, ahol Wewel angol tábornokkal együtt olyan rokonszerű fogadtatásban részesültek, csak a legnagyobb örömeinek adhatott kifejezést, hogy aláírhatta a három szerződést. Ez a szerződés a józan ész és a lojalitás megnyilvánulása. Kijelentette még, hogy különleges örömet érzett afelett is, hogy a legteljesebb bizalom jegyében találkozhatott a dicső török hadsereg legfőbb tábornokával és többi tisztjeivel.

Isztambul. A Reuter-ügynökség jelenté: Nagy-Britannia rövidesen pénzügyi egyezményt köt Törökországgal és 60 millió font sterling hitelt biztosít számára. Anglia a jövőben a török kivétel legnagyobb részét is át fogja venni. Ezeket a tárgyalásokat a politikai megbeszélésekkel párhuzamosan folytatják.

London. A „Daily Mail“ ankarai jelentése szerint megerősítik azt a hírt, hogy Törökország 60 millió fontot kap Angliától, amelynek 25 százalékát

egyverkezési célokra fordítják.

Berlin. A „Berliner Börsenzeitung“-ban Megerle Karl cikket írt, amelyben foglalkozott az angol-francia-török egyezményről. A cikkíró szerint

Törökország, azzal, hogy a nyugati hatalmak mellett foglalt állást, megingatta a Balkán egyensúlyát és bizalmatlanságot keltett maga iránt három nagyhatalomban: Németországban, Oroszországban és Olaszországban —

írja a Berliner Börsenzeitung. Ugyanis, ha Törökország komolyan veszi az egyezményben vállalt kötelezettségeit, meg okvetlenül szembe kerül Szovjetország érdekeivel, ha pedig nem veszi komolyan, úgy

érthetően, hogy miért volt szükség a balkáni egység megbontására.

Németország érdeke, — fejezi be a cikk — hogy a Balkánon teljes béke honoljon.

Bagdad. Az angol-török-francia egyezmény Irakban rendkívül kedvező hatást váltott ki. A lapok méltatják Törökország és Irak józan politikáját.

Export-devizákat biztosít Németországnak a délkelet európai németek hazatelepítése

Jugoszláviai német lap cikke arról, hogy a külföldi németek hazaköltöztetése lehetővé teszi a birodalom mezőgazdasági szükségleteinek fedezését. Egy és háromnegyedmillió hazatelepített akarnak Nyugat-Lengyelországban elhelyezni

Belgrád. Az Apatinban megjelenő „Die Donau“ nevű német nyelvű napilap terjedelmes cikket közöl a német kisebbségek visszatelepítésének kérdéséről, különös tekintettel a délkelet európai német kisebbségekre. A lap többek között a következőket írja:

A délkelet európai németek visszatelepítésével kapcsolatban berlini illetékes körök nyilatkoztak. Szerintük — írja a lap — a visszatelepítési akciónak az a célja, hogy az újonnan szerzett német élettérén németeket helyezzen el és az idegeneket az országból lehetőleg eltávolítsa. Kétségtelen az is, hogy a visszatelepítésnek gazdaságpolitikai jelentősége és célja van. Németország ugyanis a délkelet európai államokból szerzi be mezőgazdasági szükségletét és ezeket

a kapcsolatokat továbbra is okvetlenül fenntartani kívánja. Az exportkörök azonban csakis devizák ellenében eszközölhetik a mezőgazdasági termékek szállítását, márpedig a német kisebbségek áttelepítésével Németország az áttelepített németek vagyona következtében jelentős mennyiségű devizához jut a délkelet európai országokban. Az áttelepítetteket természetesen Németországban kártalanítják, vagyonuk arányában és a földműveseket lökint Nyugat-Lengyelországban akariák elhelyezni, mint ahogy ugyanígy megfelelő elhelyezkedési lehetőségre találjanak az iparosok is. A gyárosok és kereskedők is jól elhelyezkedhetnek és mindent egybevetve, mintegy 1 millió 750 ezer délkelet európai németet remélnak Nyugat-Lengyelország területén elhelyezni. (Dunaposta).!

Angol lapvélemények Berlin követendő politikájáról:

Hitler a német légi és tengeri haderő zömével nagy támadást indít Anglia ellen

Lehetségesnek tartják, hogy rövidesen offenzíva kezdődik a Maginot-vonal áttörésére

Ejjel-nappal dolgoznak a német gyárok a tengeralattjáró hajóhad fejlesztésén

London. Az angol lapok közlik azt a berlini hírt, hogy Hitler tanácskozára hívta össze a birodalom körzetvezetőit, Angliában ennek a megbeszélésnek rendkívül fontosságot tulajdonítanak. A lapok szerint

Hitler meg akarja hallgatni a jelentéseket a nép hangulatáról, mielőtt kiadná a következő parancsát. Ha a körzetvezetők a nép teljes áldozatkészségéről biztosítják a vezért, akkor Hitler kiadja a parancsot, hogy a Maginot-vonalakat még a tél beállta előtt törjék át a csapatok.

A Daily Express a nemzeti szocialista vezetők összehívásából arra következtet, hogy Hitler ismerni kívánja alárendeltjeinek véleményét, mielőtt még megkezdene „a valódi háborút“. Valószínű, hogy Hitler tisztában akar lenni a német lakosság véleményével és esetleges kívánságaival is.

„Lehetséges, hogy Hitler legkésőbb 48 óra belül háborút üzen Franciaországnak és Angliának“ —

állítja a Daily Mail amszterdami tudósítója, aki a nemzeti szocialista vezetők berlini tanácskozásáról küldött tudósítást. Ellentétben azokkal, akik a nyugati harctér eseménytelenségéből arra következtetnek, hogy támadásra nincs kilátás, a Daily Mail azt hiszi, hogy

rövidesen nagy offenzíva indul és egyben Anglia ellen is nagyobb arányú támadásba kezdenek.

Az angol-francia-török egyezmény megkötése megszüldítette Hitler abbeli elhatározását, hogy tovább folytatja a háborút.

Az Observer című londoni lapban cikk jelent meg, amely szerint Hitler birodalmi vezérnek eltökélt szándéka, hogy haderejének túlnyomó részével Anglia ellen folytassa a háborút.

A nyugati arcvonalon továbbra is álló marad a harc, hogy az angol és francia haderő nagy részét lekötve tartsa, a lap szerint azonban bizonyos,

hogy a német hadsereg főparancsnokság a legapróbb részletekben összeállította a hadművelési tervét.

Nem valószínű azonban, hogy a németek megkíséreljék mostanában az áttörést. A lap szakértője kifejezi ezután, hogy az alapvető tervek szerint

Németország fő tengeri és légi haderejével Angliát akarja megtámadni.

A német birodalom éjt nappallá téve azon dolgozik, hogy a tengeralattjárógyártásban felülmulja Angliát. Erre a lap szerint az lenne az egyedüli helyes válasz, ha Anglia szerzi meg hamarosan a légi erő felsőbb-ségét

Berlin. Egész Németországban nagy érdeklődés nyilvánul meg Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter kedden tartandó danzigi beszéde iránt. Valószínűleg

újból fogja szögezni a külügyminiszter beszédeiben, hogy Németország célja a keleten a Szovjettel teljes egyetértésben immár megvalósultak és a nyugati hatalmakkal szemben semmiféle agresszív céljuk nincs a németeknek

azonban a birodalom a maga életterében zavartalanul akar dolgozni.

Legújabb francia hadijelentés

Párisból jelentik: A hétfő esti francia hadijelentés az alábbi: Az egymással érintkezésben álló csapatok különösen a Saartól nyugatra fejtettek ki tevékenységet.

Német cáfolat

Sven Hedin nyilatkozatáról

Berlinből jelentik: A német távirati iroda közli, hogy a News Chronicle beszélgetést közöl, amely állítólag a Führer és Sven Hedin között folyt le. Az angol lap által közölték nékülöznek minden komolyabb alapot — állapítja meg a N. T. I. Annak célja, hogy újabb kísérlet legyen a német-orosz egység megbontása érdekében és hogy elvesse a magvát a bizalmatlanságnak a két ország között. (Rador.)

Osszehívták a francia törvényhozást

Páris. A francia törvényhozást november második felére hívták egybe

Olasz műselyemért mexikói köölaj

Róma. Az olasz és a mexikói kormányok között megállapodás jött létre, amely szerint Olaszország műselymet szállít Mexikóba. Mexikó viszont köölaj-szállítmányokat küld Olaszország részére.

Az U. S. A. közvéleménye szerint Roosevelt megnyerte a „semlegességi küzdelmet“

Washington. A semlegességi vitában az érdeklődés egyre csökken, amiből arra következtetnek, hogy a közvélemény eldőltnek hiszi a vitát Roosevelt álláspontja javára. Az elszigetelődés hívei azonban remélik, hogy egy jelentős ideig mégis el tudják húzni a vitát. Különösen Borah, Nye, Reinold, Wanderberg szenátorok fejtenek ki élénk tevékenységet az elszigetelődés érdekében.

Európa Kapát létesítenek a semleges államok labdarugó sportja számára?

Bucurestiből jelentik: Azok a tárgyalások, amelyeknek keretében Gidófalvy Pál dr., az MLSZ kormánybiztosa dicsőreleg emlékezett meg a román csapat értékéről, más határozottabb eredményt is hoztak. A magyar labdarugószövetség miniszteri biztosa ajánlatot tett egy román-magyar mérkőzésnek a jövő év tavaszán Budapesten való lejátszására. A mérkőzés napját a karácsony előtt összehívandó értekezleten határoznák meg, amikor szóba kerül a KK újra való feltámasztásának kérdése. Ennek résztvevői Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Olaszország lennének. A tervek szerint abban az esetben is megrendezik a KK mérkőzéseket, ha azokon Olaszország nem indítaná csapatát. Gidófalvy Pál dr. ajánlatot tett ezenkívül új Európa Kupa mérkőzésekre is, melyeket a semleges államok csapatai bonyolítanának le. (Rador.)